

UAB ALYTAUS REGIONO
ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS

**2019 metų
Bendrovės metinis pranešimas**

Turinys

1.	Svarbiausi bendrovės 2019 metų įvykiai	4
2.	Įvadinis žodis	5
3.	Bendrovės valdymas ir struktūra.....	6
4.	Bendrovės valdybos nariai 2019 metais buvo.....	7
5.	Bendrovės valdymo struktūra.....	8
6.	Bendrovės ūkinė veikla.....	9
6.1.	Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas ir Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas.....	9
6.2.	Atliekų tvarkymo būklė 2019 metais ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita	10
6.3.	Rūšiuojamasis atliekų surinkimas.....	12
6.3.1.	Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas	12
6.3.2.	Maisto/virtuvės atliekų surinkimas	13
6.3.3.	Mišrių (likutinių) komunalinių atliekų surinkimas	15
6.4.	Pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veikla.....	17
6.5.	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla	18
6.6.	Rūšiavimo centrų veikla	19
6.7.	Alytaus regiono mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai.....	21
6.7.1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginiai	21
6.7.2.	Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba	22
6.8.	Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas.....	25
6.9.	Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija	26
6.10.	Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo	26
6.11.	Kiti vykdyti tyrimai.....	27
7.	Atliekų tvarkymo paslaugų kontrolė	27
7.1.	Paslaugų kokybė ir bendravimas su atliekų turėtojais	27
7.2.	Atliekų turėtojų kontrolė.....	29
7.3.	Daugiabučių namų pakuočių atliekų konteinerių tikrinimas	30
7.4.	Daugiabučių namų likutinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas	30
7.5.	Juridinių asmenų mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas.....	31
7.6.	Rūšiavimas sodų bendrijose.....	32
8.	Finansinė analizė ir vietinė rinkliava Alytaus regione 2019 metais.....	33
8.1.	Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai.....	33
8.2.	Rinkliavos administravimo veikla	36
8.2.1.	Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas.....	36
8.2.2.	Vietinės rinkliavos išieškojimas teismine tvarka	39
9.	Viešieji pirkimai.....	41
9.1.	Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) priemonėmis vykdyti viešieji pirkimai....	42

9.2.	Įsigijimai per centrinę perkančiąją organizaciją	42
9.3.	Mažos vertės pirkimai.....	43
10.	Visuomenės aplinkosauginis švietimas ir informavimas	43
11.	Projektų įgyvendinimas	46
11.1.	Projektų finansuojamų iš ES lėšų įgyvendinimas	46
11.1.1.	„Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001	46
11.1.2.	„Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienuj raj. ir Birštono sav.)“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005	48
11.1.3	„Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos sąlygomis“	50
12.	Veiklos prognozės.....	52

1. Svarbiausi bendrovės 2019 metų įvykiai

Rekonstruota kompostavimo aikštelė atliekų tvarkymo technologijų centre Takniškių kaime, pastatant 0,5 ha dydžio pastogę ir modernizuojant kompostavimo procesus, taip sumažinant poveikį aplinkai ir paviršinių nuotėkų kiekį

Pastatytas ir pridotas naudoti pakartotinio daiktų naudojimo ir mainų pastatas "TikoTiks"

Birštone pradėti eksploatuoti požeminiai konteineriai su identifikaciniais raktais ir galimybe apmokestinti daugiabučių namų gyventojus pagal išmestą likusių po rūšiavimo atliekų kiekį

Pradėtas atskiras maisto atliekų surinkimas iš daugiabučių namų gyventojų.

Įvykus padangų perdirbimo įmonės Alytuje gaisrui, visiškai sutriko padangų atliekų tvarkymas regione

Sukurtas transporto padalinys, kuris jau padėjo sumažinti atliekų surinkimo ir transportavimo kaštus, bei galės atlikti intervencinius veiksmus, vykdant komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, ten kur privatus sektorius nesugeba ar nenori teikti priimtinais kaštais

2. Įvadinis žodis

Gyvenimas įsuka į savo verpetą – bėgam, veikiam, vykdom, skaičiuojam, analizuojam, gelbstim pasaulį nuo plastiko ir mūsų pačių, alkstam ir mėtom maistą, norim nemokėti ir nenorim rūšiuoti. Praėję metai buvo kupini kontrastų ir neapsisprendimų. Atrodo suvokiam, kad biologiškai skaidžių atliekų atskiras surinkimas (įskaitant ir maistą) yra būtinas, neišvengiamas ir gali sumažinti ne tik poveikį aplinkai bet ir atliekų tvarkymo kaštus, išvengiant atliekų deginimo.

Buvo nupirkti maisto surinkimo konteineriai miesto namų gyventojams, bet tik Alytaus miesto gyventojai rūšiavo maisto atliekas pakankamai gerai, visose kitose savivaldybėse tą darė tik 5-10 proc. gyventojų. Varėnos ir Alytaus rajono savivaldybės net neleido organizuoti maisto atliekų aptarnavimo ir konteineriai nenaudojami gulėjo patvoriuose.

Alytaus miesto individualių namų gyventojai parodė, kad galima gyventi vakarietiškai – išrūšiavo beveik 400 tonų maisto atliekų, sumažino 1000 tonų mišrių komunalinių atliekų ir Alytaus miesto savivaldybė vienintelė regione, palyginus su 2018 metais, susimąžino atliekų tvarkymo kaštus.

Praėjusiais metais įsisiūbavo konteinerinių aikštelių įrengimo darbai visame regione, bet taip sunkiai, taip su girgždesiu, nes pasirodė, kad daugiabučių namų gyventojams jų net nereikia, savivaldybėms iš naujo reikėjo rengti aikštelių išdėstymo schemas, konteineriai atsidūrė ne pačiose geriausiose vietose, o bendras aikštelių kiekis netgi sumažėjo – svarbu toliau ir ne prie manęs.

Jau seniai esame pastebėję, kad žmonės labai klauso valdžios ir ten, kur savivaldybės politikai ir administracijos palaiko rūšiavimo ir kultūringo atliekų tvarkymo idėjas, rezultatai yra žymiai geresni, nei ten, kur net nenorima, kad rūšiavimo konteineriai būtų aptarnauti ir reikalaujama vežti kuo dažniau tik nerūšiuotas atliekas.

Labai pasiteisino, kad bendrovė pati ėmėsi surinkti maisto atliekas iš mokyklų, vaikų darželių, ligoninių, gydyklų, senelių namų – maisto atliekų kiekis šiose įstaigose padidėjo dešimtis kartų, įstaigos labai patenkintos šia paslauga.

Tam, kad iš atskirai surinkto maisto būtų pagamintas kokybiškas kompostas, bendrovei reikia investuoti į atitinkamą infrastruktūrą ir truputį baugu tai daryti, matant tokį atsainų ir netgi priešišką požiūrį.

Kadangi visos tos nerūšiuotos atliekos suvažiuoja į Alytaus rajono teritoriją visai netoli Alytaus miesto ir tik šioms teritorijoms, gyventojams ir nuotekoms, kurios paduodamos į miesto valymo įrenginius, gali daryti tiesioginį neigiamą poveikį, pradedi įtarinėti, kodėl kitiems neskauda dėl atliekų rūšiavimo gerinimo. Visi tyrimai ir mokslininkų išvados sako, kad tik atskiras maisto surinkimas padės sumažinti sunkiųjų metalų kiekį nuotekose ir komposte.

Sako – žalias medis nedega, bet negi turime visi išdžiūti, kad širdyse degtų meilė mūsų vienintelei žemei, jos besniegėms žiemoms ir išdžiūvusiems šuliniams. Gal būt ir nieko negalėsime pakeisti, gal Azija sunaikins viską savo nevaldoma jėga. Bet turime gyventi ir elgtis kaip atsakingi žmonės, juk rūšiuoti mums nieko nekainuoja!!!

Praėję metai įmonei buvo sėkmingi, bet ar ta sėkminga veikla bebus kam reikalinga, jeigu vienintelis klausimas bus, kaip išgyventi sukrėtimų kupinam pasaulyje?

Valdybos pirmininkė

Vida Mačernienė

Direktorius

Algirdas Reipas

UAB ARATC įstatinis kapitalas – 463.392 Eur

Alytaus miesto savivaldybė 31%

Alytaus rajono savivaldybė 14%

Birštono savivaldybė 2%

Druskininkų savivaldybė 12 %

Prienų rajono savivaldybė 15 %

Lazdijų rajono savivaldybė 12%

Varėnos rajono savivaldybė 14%

4. Bendrovės valdybos nariai 2019 metais buvo

Vida Mačernienė, valdybos pirmininkė – Alytaus miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vedėja

Agnė Baranauskaitė, valdybos pirmininko pavaduotoja – Druskininkų savivaldybės administracijos Ūkio skyriaus vedėja

Rolandas Juonys– Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius

Romualdas Paulauskas– Alytaus miesto savivaldybės administracijos Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas

Egidijus Zaleskis– Varėnos rajono savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vedėjas

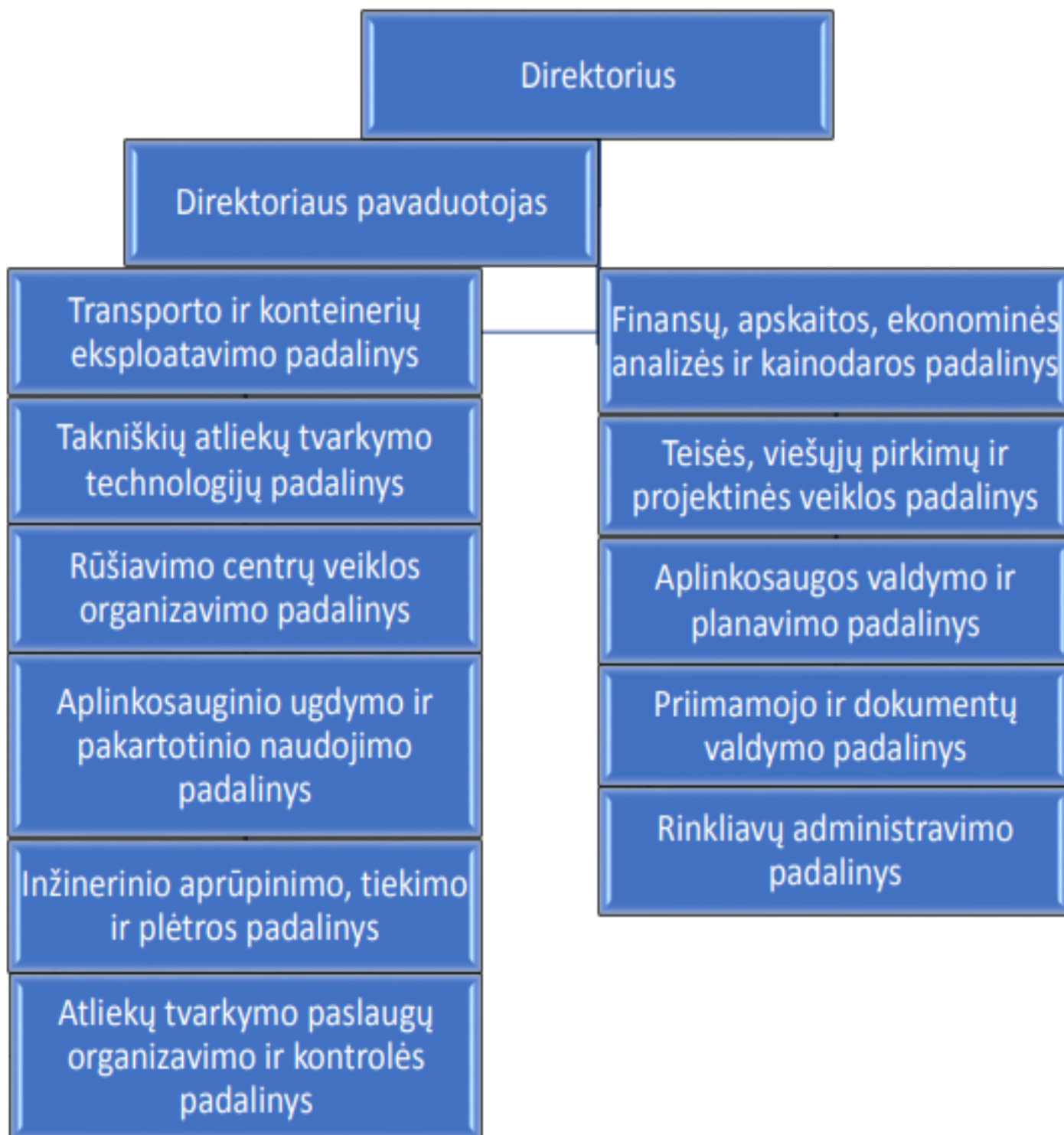
Jovita Tirvienė- Birštono savivaldybės administracijos direktorė

Agnė Kavaliauskienė- Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausioji specialistė

Indrė Adomynienė– Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus vedėja

Jūratė Zailskienė– Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorė

ESAME ŽIEDINĖS EKONOMIKOS DALIS
5. Bendrovės valdymo struktūra

6. Bendrovės ūkinė veikla

6.1. Atliekų tvarkymo sistemos organizavimas ir Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano įgyvendinimas

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui keliamos užduotys ir tikslai yra suformuoti 2013 metais birželio 12 dieną Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr.51/6S-148 patvirtintu Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo planu 2014-2020 metams, kuris 2016 m. kovo 2 d Alytaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/6S-13 pakeistas. Šiuo pakeitimu Alytaus regiono atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metams priemonių plano lentelė papildyta plano įgyvendinimo priemonėmis, skatinančiomis atliekų paruošimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą.

Vykdomas nuolatinis iškeltų užduočių ir tikslų vykdymo monitoringas, kuris liudija, kad Alytaus regiono atliekų tvarkymo sistema pasiekė pirmaujančių Europos Sąjungoje valstybių lygį ir atitinka subalansuotos plėtros bei žiedinės ekonomikos reikalavimus.

2019 metais Alytaus regione veikė visa Alytaus regiono atliekų tvarkymo plane numatyta infrastruktūra: 19 didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelių, 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, mechaninio rūšiavimo linija, biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba, inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija.

Dar 2018 m. Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras pradėjo vystyti atliekų pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veiklas viso regiono mastu. 2019 m. pabaigoje baigti daiktų ruošimo pakartotinai naudoti centro „TikoTiks“ statybos darbai, įsigyta visa veiklai vykdyti reikalinga įranga ir parengta paraiška gauti taršos leidimą.

1 Pav. Pakartotinio naudojimo centras „TikoTiks“

2019 m. atskiras rūšiuojamasis maisto/virtuvės atliekų surinkimas buvo vykdomas iš Alytaus regiono miestų individualių namų gyventojų, biudžetinių savivaldybių įstaigų ir kitų įmonių: ugdymo ir švietimo, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos.

2019 metais maisto atliekos pradėtos rinkti ir iš daugiabučių namų gyventojų Lazdijų rajono, Prienų rajono ir Birštono savivaldybėse. Surinktos maisto atliekos apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba.

Eksplatuota regioninė mechaninio biologinio apdorojimo infrastruktūra netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę ir biologiškai skaidžių komunalinių atliekų atskyrimui bei biologiškai skaidžių komunalinių atliekų apdorojimui.

Atskirtos netinkamos perdirbti ir turinčios energetinę vertę komunalinės atliekos vežamos deginti į UAB Fortum Klaipėda.

Visi atliekų turėtojai aprūpinti rūšiavimo priemonėmis, atliekos iš gyventojų didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelėse bei žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse priimamos nemokamai.

Visiems bendrovės eksploatuojamiems įrenginiams yra gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai arba taršos leidimai, kurie leidžia vykdyti veiklą juose.

Visi įmonės padaliniai registruoti atliekų tvarkytojų valstybės registre. Turimus atliekų tvarkymo kodus (padaliniuose tvarkomas atliekas) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros internetiniame puslapyje pagal nuorodą: <https://atvr.am.lt>.

Taip pat įmonė turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri leidžia surinkti ir laikyti pavojingas atliekas eksploatuojamose didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelėse bei surinkti ir šalinti pavojingas atliekas inertinių atliekų apdorojimo aikštelės asbesto šalinimo sekcijoje.

Bendrovė įrašyta į atliekų tvarkytojų, turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus sąrašą, kuri pakuotes išskiria mišrių komunalinių atliekų apdorojimo procese, užsiregistravusi gamintojų ir importuotojų registre, gavusi veterinarinį patvirtinimą, kuris suteikia teisę biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba tvarkyti trečios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus ir veterinarinį patvirtinimą, kuris suteikia teisę vežti šalutinių gyvūninių produktų ir (ar) jų gaminių vežėjas.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras viena didžiausių maisto/virtuvės atliekų tvarkymo įmonė Lietuvoje.

Bendrovė yra įsidedgusi aplinkos vadybos sistemą pagal LST EN ISO 14001:2015 standartą, kuris galioja iki 2020 metų spalio 31 dienos.

Visų aukščiau minimų priemonių vykdymas, siekiant įgyvendinti tikslus, lėmė ir kiekybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą.

2019 metais 79 % regione susidariusių komunalinių atliekų perdirbtos ir panaudotos, ir tik 21 % komunalinių atliekų buvo pašalinta nepavojingų atliekų sąvartyne.

6.2. Atliekų tvarkymo būklė 2019 metais ir komunalinių atliekų tvarkymo apskaita

2019 metais Alytaus regione susidarė ir buvo sutvarkyta 81 461 tonų komunalinių (įskaitant ir organines bei popieriaus atliekas sukompostuotas, sudegintas ar panaudotas energijai gaminti namų ūkiuose). Iš jų tik 17102 t pašalinta sąvartyne - likusios perdirbtos ar panaudotos.

2019 metais regione komunalinių atliekų, palyginus su 2018 metų kiekiu, susidarė 404 t mažiau t. y. apie 0,5 proc., tačiau pašalintų atliekų kiekis, lyginant su 2018 metais sumažėjo 3 proc.

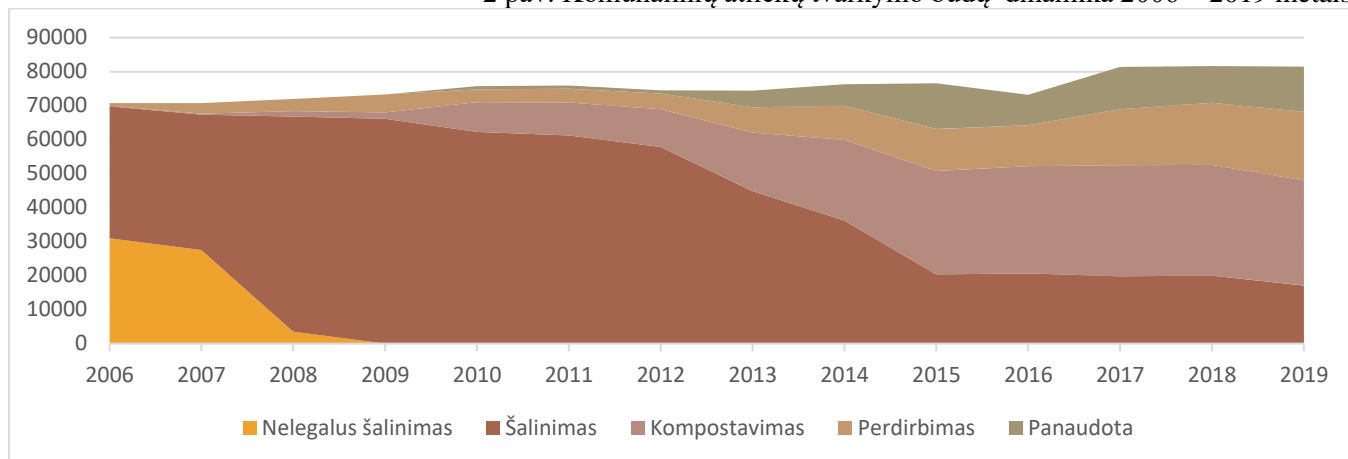
1 lentelė Komunalinių atliekų apskaita pagal tvarkymo būdus Alytaus regione

Metai	Komunalinių atliekų kiekiai t/metus			
	2016	2017	2018	2019
1 Išrūšiuota perdirbti komunalinių atliekų	13764	16566	18515	20137
2 Panaudota energijos gamybai ir kitaip panaudota	9058	12384	10806	13294
3 Sukompostuota įrenginiuose	24078	23277	23210	21528
4 Sukompostuota namų ūkiuose	9400	9400	9400	9400
5 Pašalinta komunalinių atliekų sąvartyne	20591	19747	19934	17102
6 Viso komunalinių atliekų	76891	81374	81865	81461
7 Perdirbta komunalinių atliekų %	61	61	62	63
8 Perdirbta ir panaudota komunalinių atliekų %	73	76	76	79

Alytaus regionas jau treji metai perdirba daugiau nei 60 proc. visų komunalinių atliekų ir gana sėkmingai eina žiedinės ekonomikos užduočių įgyvendinimo keliu, tačiau rezultatai demonstruoja, kad tai nebus taip paprasta, nes be dar geresnio rūšiavimo, atskiro maisto surinkimo, taip pat specifinių atliekų srautų (sauskelnės, pelenų ir kt.) perdirbimo 65 proc. barjero nepavyks pasiekti. Juo labiau, kad nuo 2020 metų bus keičiama visa užduočių įvykdymo skaičiavimo metodika ir tikėtina, kad rezultatai labai pasikeis.

Galime pasidžiaugti, kad 2019 metais žengtas dar vienas žingsnelis žiedinės ekonomikos užduočių įgyvendinimo link- perdirbta 1 proc. daugiau visų komunalinių atliekų, lyginant su 2018 metais.

Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis 2019 metų pradžioje Alytaus regione gyventojų skaičius buvo 166 135.

2 lentelė Sutvarkyta komunalinių atliekų kg vienam statistiniam gyventojui per metus

Metai	Alytaus regionas			Lietuva	ES vidurkis
	2017	2018	2019	2018	2018
1 Surinkta ir perdirbta antrinių žaliavų	96	110	121	113	147
2 Sukompostuota	189	193	186	131	83
3 Panaudota energijos gamybai ir kitaip	72	64	80	58	137
4 Pašalinta sąvartyne	114	118	103	114	110
5 Viso komunalinių atliekų	470	485	490	464	488

3 lentelė. Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo rezultatai Alytaus regione

Savivaldybė	Pakuočių ir antrinių žaliavų kiekis kg vienam statistiniam gyventojui per metus		Pokytis +/- kg gyventojui (su 2018 m.)
	2018 m.	2019 m.	
Alytaus m.	28,33	30,03	1,70
Alytaus r.	64,36	67,49	3,13
Birštono	53,16	54,76	1,60
Druskininkų	48,61	59,67	11,06
Lazdijų r.	44,74	55,49	10,75
Prienų r.	59,63	60,78	1,15
Varėnos r.	43,85	42,82	-1,03
Viso regione	45,64	49,33	3,69

Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo rezultatai rodo, kad Alytaus regione vidutiniškai vienam statistiniam gyventojui tenka 49 kg pakuočių ir antrinių žaliavų, tai yra beveik 4 kg daugiau negu 2018 m. Bet Varėnos rajono savivaldybėje - vienintelėje regione rūšiavimo apimtys sumažėjo, o tai labai neigiamai atsiliepė savivaldybės visiems atliekų tvarkymo finansiniams rezultatams. Manome, kad tai yra tiesiogiai susiję su tuo, jog buvo atsisakyta atskirai rinkti maisto atliekas ir neproporcingai dažnas mišrių atliekų surinkimo grafikas.

Pastebima, kad geriausiai rūšiuoti, jau treči metai, sekasi Alytaus rajono savivaldybės gyventojams, o prie jų 2019 metais labai priartėjo ir Prienų rajono savivaldybės gyventojai. Didžiausią pažangą padarė Druskininkų ir Lazdijų rajono savivaldybės. Puiku.

2019 metais Alytaus regione 1 namų ūkis vidutiniškai išrūšiavo 87,94 kg pakuočių ir antrinių žaliavų t. y. 5,34 kg daugiau nei 2018 metais. Tačiau vis labiau plečiasi praraja tarp individualių namų ir daugiabučių namų rūšiavimo, 2019 metais jis skyrėsi daugiau kaip du kartus.

4 lentelė Pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimas skirtinguose namų ūkiuose

Savivaldybė	Išrūšiuota namų ūkiuose pakuočių ir antrinių žaliavų tonomis			Išrūšiuota pakuočių ir antrinių žaliavų vienam namų ūkiui, kg		
	Iš viso	Individualiais konteineriais	Kolektyviniais konteineriais	Individualių namų	Daugiabučių	Vidutiniškai
Alytaus m.	1514,01	701,83	812,18	189,65	35,04	56,33
Alytaus r.	1765,17	1529,20	235,97	125,94	142,96	127,97
Birštono	225,44	92,20	133,24	89,88	108,24	99,89
Druskininkų	1155,20	566,05	589,15	159,63	73,45	99,87
Lazdijų r.	1037,38	898,24	139,14	97,34	67,07	91,79
Prienų r.	1587,20	1306,37	280,83	131,92	81,17	118,78
Varėnos r.	910,99	730,60	180,39	80,91	35,88	64,80
Alytaus regionas	8195,39	5824,49	2370,90	119,95	53,11	87,94

Nors Alytaus rajono, Birštono ir Prienų rajono savivaldybių rūšiavimo rezultatai daugiabučiuose, įrodo, kad ir daugiabučiai namai gali rūšiuoti gerai. Birštono savivaldybės individualių namų gyventojai ne tik kad nerūšiavo maisto atliekų, bet ir pakuotes rūšiavo žymiai blogiau nei daugiabučiai namai. Apgailėtina situacija Alytaus miesto ir Varėnos rajono daugiabučiuose namuose. Tikimės, kad situaciją pagerins naujosios konteinerinės aikštelės.

6.3. Rūšiuojamasis atliekų surinkimas

6.3.1. Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas

Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas rūšiuoti pakuotes ir antrines žaliavas jų susidarymo vietoje visi Alytaus regiono gyventojai aprūpinti pakuočių ir stiklo konteineriais pagal Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus.

5 lentelė. Gyventojų rūšiavimo konteineriai Alytaus regione 2019 m.

Savivaldybė	Kolektyviniai konteineriai vnt. 2019 m.			Konteineriai individualioms namų valdoms 2019 m.	
	Stiklas	Popierius	Plastikas	Pakuočių konteineriai	Stiklo pakuotės konteineriai
Alytaus miesto	190	202	201	3839	3937
Alytaus rajono	89	90	90	8921	8671
Birštono	42*	42*	43*	646	641
Druskininkų	101*	135**	79*	3241	3191
Lazdijų rajono	243*	275*	71*	7156	7106
Prienų rajono	141*	137*	147*	8568	8566
Varėnos rajono	61	61	61	6213	6203
Viso regione:	867	952	749	38584	38315

* Druskininkų savivaldybė tame sk. - 79 p. požeminiai stiklui, 78 p. požeminiai popieriui, 79 p. požeminiai plastikui, 22 vnt. antžeminių konteinerių stiklui, 57 vnt. antžeminių konteinerių, visų rūšių pakuočių atliekoms (išskyrus stiklo) ir kitoms tinkamoms perdirbti antrinėms žaliavoms surinkti

** Druskininkų savivaldybė tame sk. - 57 vnt. antžeminių konteinerių, visų rūšių pakuočių atliekoms (išskyrus stiklo) ir kitoms tinkamoms perdirbti antrinėms žaliavoms surinkti.

* Lazdijų r. savivaldybė tame sk. - bendro naudojimo stiklo 1,1 m³ -20 konteineriai, varpelių - 48 komplektai, 0,24 m³ stiklo - 152 konteineriai; 0,36 m³ (mėlyni) pakuočių - 204 konteineriai; požeminiai konteineriai popieriui, plastikui, stiklui – po 23 vnt..

*Prienų r. savivaldybė tame sk. – po 39 vnt. požeminiai/pusiau požeminiai konteineriai popieriui, plastikui, stiklui

*Birštono savivaldybė tame sk. – po 17 vnt. požeminių konteinerių popieriui, plastikui, stiklui.

ESAME ŽIEDINĖS EKONOMIKOS DALIS
6 lentelė. Visais įmanomais būdais surinktų pakuočių ir antrinių žaliavų kiekiai

Savivaldybės	Iš gyventojų (individualūs, varpeliai)		Juridiniai asmenys		Didelių gabaritų atliekų aikštelės		Taromatai		ARATC Rūšiavimo linija	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Alytaus m.	1460	1514	2075	2107	163	260	510	551	195	320
Alytaus r.	1441	1765	152	358	80	85	60	54	78	136
Birštono	222	225	101	57	28	52	50	52	20	35
Druskininkų	953	1155	434	216	87	139	207	213	87	151
Lazdijų r.	855	1037	130	27	38	77	112	118	50	83
Prienų r.	1580	1587	181	108	141	257	144	150	80	130
Varėnos r.	954	911	237	70	105	137	180	185	62	107
Viso:	7702	8195	3310	2943*	641	1007	1262	1323	571	962

*- Pakuočių ir antrinių žaliavų kiekiai be Rimi, Maxima ir Norfos prekybos centrų (duomenų nepateikė).

Pateikta analizė rodo, kad 2019 m. metais gyventojai atsakingiau rūšiavo namuose ir 2019 metais iš gyventojų antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkta 493 t daugiau negu 2018 metais.

3 pav. Gyventojų švietimas kolektyvinių konteinerių aikštelėse

Džiugina tai, kad daugiau gyventojų noriai naudojami didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelėmis visose Alytaus regiono savivaldybėse bei naudojami užstato už vienkartinės pakuotes sistema.

Geresnį rūšiavimą įtakoja aikštelių priežiūros specialistų darbas, nuolat vykdomas gyventojų švietimas- siunčiamos atmintinės apie atliekų rūšiavimą, ARATC organizuojami renginiai, bet ir pačių gyventojų kasmet didėjantis sąmoningumas bei supratimas.

6.3.2 Maisto/virtuvės atliekų surinkimas

Bendrovė vienintelė Lietuvoje realiai pradėjo įgyvendinti Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų reikalavimą - iki 2019 metų įdiegti atskirą maisto/virtuvės atliekų surinkimą. Toks reikalavimas visoms urbanizuotoms teritorijoms įsigalioja nuo 2023 metų visoje Europos Sąjungoje.

2019 m. įgyvendinant projektus „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001 ir „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų r. ir Birštono sav.)“ Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005, papildomai įsigyta 3052 vnt. maisto atliekų surinkimo konteinerių komplektų, kurį sudaro 120 l. talpos konteineris, kibirėlis, skirtas kietų maisto atliekų kaupimui virtuvėje ir talpa aliejui, skirtų maisto atliekoms surinkti iš individualių namų gyventojams

Maisto/virtuvės atliekų surinkimo paslauga 2019 metais buvo teikiama Druskininkų, Alytaus miesto, Birštono, Lazdijų rajono ir Prienų rajono savivaldybėse.

Alytaus regiono savivaldybių individualių namų gyventojams papildomai išdalinta 2602 vnt. konteinerių komplektų.

Per 2019 metus buvo aptarnauti 21627 individualūs konteineriai ir surinkta 550,18 t maisto/virtuvės atliekų.

7 lentelė. Ištuštintų maisto atliekų konteinerių skaičius bei surinktų atliekų kiekis t.

Savivaldybės	Išdalintų konteinerių skaičius	Ištuštintų konteinerių skaičius	Surinktas maisto atliekų kiekis, t	Vidutinis vienu konteineriu surenkamas maisto atliekų kiekis, kg
Alytaus m.	3369	14054	368,04	26,18
Alytaus r.	0	-	-	-
Birštono	298	597	16,46	27,57
Druskininkų	1001	3234	70,58	21,82
Lazdijų r.	1160	2456	55,00	22,39
Prienų r.	1236	1286	40,1	31,18
Varėnos r.	1091	-	-	-
Viso :	8155	21627	550,18	25,43

Regione vidutiniškai vienu konteineriu surenkama apie 25 kg maisto atliekų ir tai yra labai geras rezultatas, bet kai kuriose savivaldybėse yra ištraukiama tik 2-5 proc. konteinerių.

8 lentelė. Maisto atliekų surinkimo ir ištuštintų konteinerių kitimas 2019 m. pagal mėnesius.

Sav. pav./ mėnuo	Alytaus m. sav.		Prienų r. sav.		Birštono sav.		Druskininkų sav.		Lazdijų r. sav.	
	svoris t.	ištuštinių skaičius	svoris t.	ištuštinių skaičius	svoris t.	ištuštinių skaičius	svoris t.	ištuštinių skaičius	svoris t.	ištuštinių skaičius
Sausis	4,82	261	0,52	0	0,4	0	2,24	121	0,34	60
Vasaris	5,22	268	0,86	0	0,18	0	3,78	103	0,38	30
Kovas	10,6	398	0,9	0	0,52	0	3,42	151	0,5	39
Balandis	10,06	439	1,1	0	0,54	25	3,64	161	0,98	49
Gegužė	18,28	775	1,94	36	1,06	28	6,42	405	1,1	105
Birželis	16,64	902	1,54	89	1,32	68	4,92	390	2,06	130
Liepa	35,56	1818	3,32	139	2,12	93	9,54	507	6,58	398
Rugpjūtis	63,68	2512	8,2	203	2,86	108	10,38	365	13,36	444
Rugsėjis	77,02	2613	4,62	348	2,78	110	10,02	329	11,64	494
Spalis	51,08	1251	6,96	116	2,04	57	7,12	272	7,32	274
Lapkritis	44,44	1443	6,42	201	1,54	59	4,34	226	7,68	268
Gruodis	30,64	1374	3,72	154	1,1	49	4,76	204	3,06	165
Iš viso	368,04	14054	40,1	1286	16,46	597	70,58	3234	55	2456

Kad maisto atliekų surinkimas naujovė, prie kurios reikia laiko prisitaikyti, rodo ir vis daugiau ištraukiamų maisto atliekų konteinerių ištuštinių kiekis. To puikus pavyzdys Alytaus miestas. Dar 2019 metų pradžioje čia būdavo ištuštinama vos 262 konteineriai, o rugpjūtį- rugsėjį siekė daugiau nei 2500-2600 konteinerių.

Taip pat 2019 m. pagal projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“, buvo įrengti kolektyviniai požeminiai, pusiau požeminiai ir antžeminiai konteineriai prie daugiabučių namų Birštono, Prienų rajono ir Lazdijų rajono savivaldybėse, kuriose yra atskiras maisto atliekų surinkimas ir teikiama išvežimo paslauga.

Dėl neatsakingo rūšiavimo konteineriai labai greitai perpildomi, neišrūšiuotos atliekos juose netelpa, paliekamos prie konteinerių, o atsiradusi netvarka piktina tvarkingai gyventi norinčius gyventojus bei reikalauja papildomų išlaidų.

9 lentelė. Kolektyvinių maisto atliekų konteinerių skaičius ir surinktų maisto atliekų kiekiai, t

Savivaldybės	Paslauga teikiama	Įrengtų MA konteinerių sk.	Ištuštinta MA konteinerių sk.	MA kiekis, t.	Vid. kiekis kg surinkta vienu konteineriu
Birštono	nuo 2019-11 mėn.	12	96	1,24	12,9
Lazdijų r.	nuo 2019-07 mėn.	23	523	27,1	51,8
Prienuų r.	nuo 2019-08 mėn.	28	438	24,74	56,5
Viso :		63	1057	53,08	50,22

Pastebima, kad daugeliui gyventojų vis dar trūksta noro ar įgūdžių rūšiuoti ne tik maisto, bet ir kitas atliekas, kurias jie sumeta į mišrių atliekų konteinerius.

4 pav. Maisto atliekų yra daug- rūšiuokime jas.

Prognozuojama, kad atsiradus atliekų tvarkymo specialistams Alytaus regiono savivaldybėse situacija gerės ir didės žmonių sąmoningumas rūšiuojant atliekas.

6.3.3. Mišrių (likutinių) komunalinių atliekų surinkimas

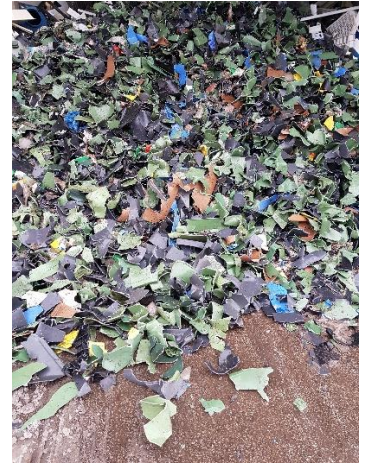
Alytaus regione likutinės mišrios komunalinės atliekos (toliau - MKA) 2019 m. buvo renkamos naudojant 20 šiukšliavežių, kuriomis aptarnaujama: apie 42 059 vnt. individualių 120 ir 240 l talpos konteinerių, 4843 vnt. bendro naudojimo 1100 l talpos, 102 vnt. bendro naudojimo - 600 l talpos ir 46 vnt. bendro naudojimo - 770 l talpos konteinerių, 36 vnt. - pusiau požeminių 3 m³ talpos ir 65 vnt. - pusiau požeminių 5 m³ konteinerių.

Atsižvelgiant į tai, kad konteinerinės aikštelės ir konteineriai esantys jose jau nusidėvėjo bei atsižvelgiant į Druskininkų savivaldybės patirtį, regione yra keičiami tiek rūšiavimo konteineriai, tiek mišrių komunalinių atliekų konteineriai prie daugiabučių namų, sodų bendrijų, šalia viešųjų erdvių į požeminius, pusiau požeminius ar naujos kartos antžeminius konteinerius.

2019 metais jau pradėtos eksploatuoti naujos aikštelės Lazdijų r. savivaldybėje - 23 vnt., Prienuų r. savivaldybėje - 39 vnt. ir Birštono savivaldybėje - 17 vnt. Kitose savivaldybėse vyksta aikštelių įrengimo ir atnaujinimo darbai.

5 pav. Naujos kolektyvinių konteinerių aikštelės

6 pav. Senieji konteineriai virsta antrinėmis žaliavomis

10 lentelė. MKA- likusių po rūšiavimo atliekų kiekiai surinkti rūšiuojamojo surinkimo būdu

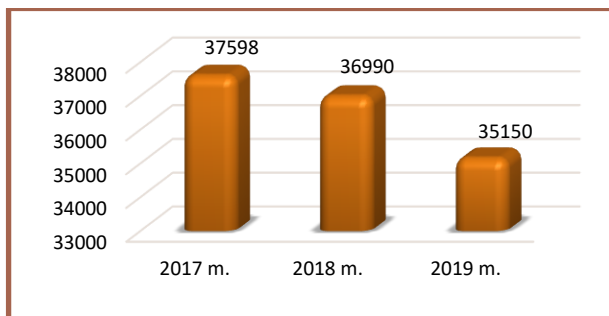
Savivaldybė	Atliekų kiekiai, t					
	Gyventojai		Organizacijos		Iš viso	
	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.
Alytaus m.	10941	10256	1665	1381	12606	11638
Alytaus r.	4880	4775	172	232	5052	5007
Birštono	1091	1086	190	194	1281	1281
Druskininkų	3434	3536	2194	1972	5628	5508
Lazdijų r.	3053	2866	178	174	3231	3039
Prienų r.	4964	4442	200	319	5164	4760
Varėnos r.	3581	3655	447	261	4028	3916
Viso:	31944	30617	5046	4533	36990	35150

2019 m. Alytaus regione susidarė ir priimta apdorojimui 35150 t MKA. Lyginant 2019 metų kiekius matome, kad 2019 metai sumažėjo tiek iš gyventojų, tiek iš juridinių asmenų surenkami MKA kiekiai. Bet to negalima pasakyti apie Varėnos savivaldybės individualius gyventojus, kur atliekų daugėjo.

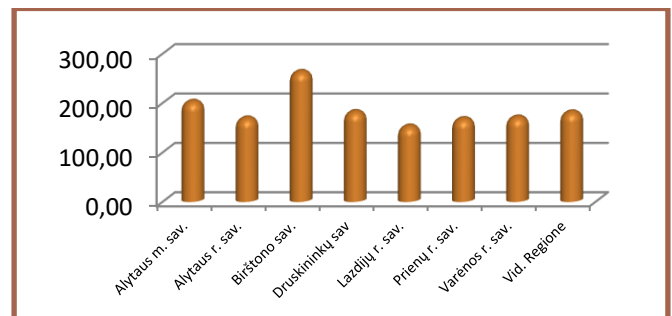
Lyginant duomenis savivaldybėse, MKA susidarymas 2019 m. palyginus su 2018 m., keitėsi neženkliai, Birštono savivaldybėje išliko toks pat, o labiausiai sumažėjo Alytaus miesto ir Prienų savivaldybėse.

Pastebima, kad gyventojams pradėjus atsakingiau rūšiuoti, mažėja pustučių konteinerių išstūmimas visose savivaldybėse. Lyginant su 2018 m. ištuštintamų konteinerių skaičius daugiausiai sumažėjo Prienų r. (13,59 proc.), Lazdijų r. (8,36 proc.) ir Druskininkų (6,9 proc.) savivaldybėse.

Atliekų turėtojas, prisijungęs prie vietinės rinkliavos savitarnos svetainės, gali matyti visą su atliekų surinkimu susijusią informaciją: konteinerių ištuštintimo laiką, neištuštintimo priežastis, konteinerių tuštintimo grafikus. Kiekvienam atliekų turėtojui, remiantis šia informacija, buvo apskaičiuojamas mokesčio už atliekų tvarkymą dydis.

7 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymo dinamika Alytaus regione 2017 - 2019 metais

8 pav. Likutinių mišrių komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui kg per metus

Skirtingais mėnesiais surenkamų MKA kiekiai skiriasi ir padidėja labiausiai vasaros mėnesiais, todėl planuojant atliekų tvarkymo įrenginių pajėgumus ir našumus reikia į tai atsižvelgti, nes surinktos atliekos negali būti laikomos ilgiau nei tris dienas ir negali būti šalinamos be apdorojimo.

Įdiegtas atskiras maisto atliekų surinkimas ir iš daugiabučių namų gyventojų turėtų lemti dar didesnį MKA mažėjimą. Esant normaliam rūšiavimui vienam gyventojui neturėtų būti daugiau kaip 125 kg MKA. Kaip matome Birštono savivaldybėje šis rodiklis viršija 2 kartus.

6.4. Pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veikla

Pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotinai naudoti veikla pradėta vystyti dar 2018 metais, kai visose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse pradėjo veikti naudotų daiktų mainų punktai, kurie 2019 metais ne tik išpopuliarėjo, bet ir su regiono gyventojų pagalba gavo vardą - „Mainukas“.

Į šiuos punktus gyventojai atidavė daug pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų, kuriuos pasiėmė tie, kuriems tų daiktų reikia. Televizoriai, šaldytuvai, baldai, sportui ir laisvalaikiui skirti daiktai, žaislai, knygos, drabužiai, indai – tokius daiktus dažniausiai galima rasti „Mainukuose“. Naudoti tinkamus daiktus gyventojai gali pasiimti nemokamai, ribojamas tik kiekis, vienas gyventojas gali pasiimti iki 5 daiktų.

Kadangi punktų veiklą pradėjome vystyti nuo 2019 m. III ketvirčio (reikėjo gauti tokiai veiklai vykdyti reikalingus leidimus) atiduotų daiktų kiekis nebuvo didelis. 2020 m. planuojame, kad bendras naudoti tinkamų daiktų kiekis bus 600 -800 tonų.

Kartais į „Mainukus“ atvežtų daiktų negalima panaudoti dėl nedidelių defektų. Tokie daiktai surenkami ir atvežami į „TikoTiks“ centrą, esantį Takniškių k. Alytaus raj. Čia jie remontuojami, taisomi ir tik tada atiduodami gyventojams.

2019 m. pabaigoje baigti daiktų ruošimo pakartotinai naudoti centro „TikoTiks“ statybos darbai, įsigyta visa veiklai vykdyti reikalinga įranga ir parengta paraiška gauti taršos leidimą, visas pastatas ir aplinka pritaikyta neįgaliesiems. Pradėjus veiklą (gavus leidimą), čia iš rūšiavimo centrų bus vežami taisytinai daiktai, kurie bus ruošiami pakartotinai naudoti (taisomi, valomi, keičiamos detalės ir kt.); ardomi ir kaip žaliavos perduodami perdirbėjams; ar iš tam tinkamų antrinių žaliavų kuriami nauji gaminiai.

Pagrindiniai atliekų srautai, kurie bus ruošiami pakartotinai naudoti - tekstilė, elektros ir elektroninė įranga, baldai ir kitos didelių gabaritų atliekos (dviračiai, paveikslai, kilimai ir kt.), įvairūs namų apyvokos daiktai.

Šiais metais bendradarbiaujant su Alytaus miesto neįgaliųjų dienos centru iš rūšiavimo centruose surinktų užuolaidų, jų atraižų buvo pasiūta 1 000 vnt. daugkartinio naudojimo maišelių, skirtų vaisiams ir daržovėms sverti. Jie naudojami vietoj įprastų vienkartinųjų plastiko maišelių, į kuriuos daugelis pirkėjų bei pardavėjų deda sveriamus produktus. Maišeliai nemokamai išdalinti gyventojams atvežusiems atliekų į rūšiavimo centrus. Šią priemonę gyventojai labai palankiai priėmė, todėl ji ir kitos panašios priemonės bus įgyvendinamos ir ateinančiais metais.

2020 m. metų tikslas – ištirti paruošimo pakartotinai naudoti vystymo galimybes Alytaus regione ir pradėti vykdyti atliekų paruošimo pakartotinai naudoti veiklą, kurios įgyvendinimas apims šias priemones:

1. Tyrimai įvertinti į centrą vežamų atliekų kokybę, jų pakartotinio naudojimo galimybes ir apimtis;
2. Įvertinus ekonominį naudingumą, tapti atliekų tvarkytoju ir pasiruošti Europos standarto EN 50625-1:2014 „Elektrinės ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo, gabenimo ir apdorojimo reikalavimai. 1 dalis. Bendrieji apdorojimo reikalavimai“ diegimui;
3. Partnerių paieška kartu vystyti paruošimo pakartotinai naudoti veiklą didžiausiems atliekų srautams – elektros ir elektroninei įrangai, seniems baldams, tekstilei.

9 pav. „TikoTiks“ pastatas

10 pav. Produktų maišeliai gyventojams

„TikoTiks“ centre be daiktų ruošimo pakartotinai naudoti, vykdomos ir aplinkosauginio ugdymo veiklos – kūrybinės dirbtuvės, rūšiavimo varžybos, su aplinkosauga susiję renginiai, rengiamos pažintinės ekskursijos po Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parką.

6.5. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla

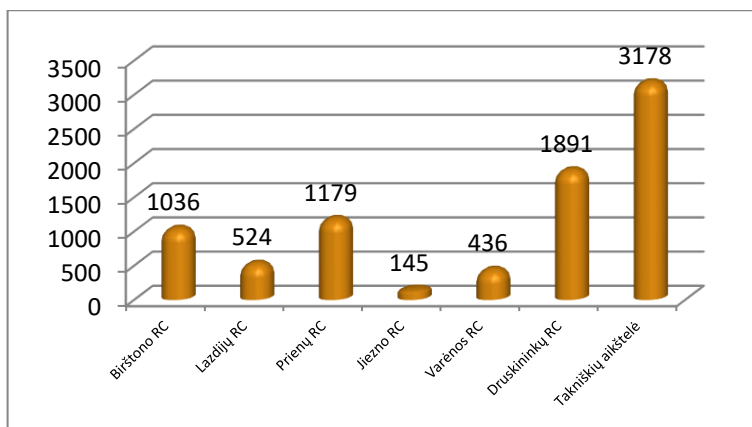
2019 metais Alytaus regione veikė 7 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, į kurias gyventojai ir įmonės vežė žaliąsias atliekas (žolę ir lapus, medžių šakas, obuolių išspaudas ir kitas biologiškai skaidžias atliekas).

11 pav. Probiotikų naudojimas ir intensyvus vartymas, žaliąsias atliekas kompostu paverčia per tris mėnesius

12 pav. Dabar kompostavimo procesas yra nepriklausomas nuo kritulių kiekio ir yra visiškai valdomas

13 pav. 2019 metais priimtų į kompostavimo aikšteles atliekų kiekiai

14 pav. Vokietijoje maisto surinkimo konteineriai stovi prie namo paradinių durų ir niekam nekyla mintis, kad tai blogai ar smirda.

2019 metais kompostavimo aikštelėse surinktos medžių šakos buvo susmulkintos ir pagaminta 1481 tona medžio drožlių. Dalis gautų drožlių (1242 tonos) buvo perduotos Biologiškai

skaidžių atliekų tvarkymo padaliniui, kaip struktūrinė medžiaga, naudojama energijai gauti. Kita dalis (161 tona) buvo panaudota biokurui. Smulkios drožlės buvo sukompostuotos kompostavimo kaupuose (78 tonos).

Iš surinktų biologiškai skaidžių atliekų (lapų, žolės) buvo pagaminta 3400 tonų kompostinės žemės. Daugiabučių namų bendrijoms buvo skiriama 3 tonos komposto, o regiono savivaldybių aplinkos tvarkymui iki 25 tonų per metus nemokamai.

2019 metais buvo vykdomas ir Takniškių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės aplinkos monitoringas pagal su atsakingomis institucijomis suderintą programą.

Šioje aikštelėje yra stebima anglies monoksido ir amoniako išmetami kiekiai. Anglies monoksido leidžiama išmesti 11,2 t, o amoniako 13,2 t. 2019 metais tarša buvo apie 7-8 kartus mažesnė nei leidžiam išmesti.

6.6. Rūšiavimo centrų veikla

2019 metais 7-ių Alytaus regiono savivaldybių teritorijose buvo eksploatuojama 19 rūšiavimo centrų.

Į šiuos centrus fiziniai ir juridiniai asmenys gali atvežti didžiąsias buitines atliekas (baldus, duris, langų rėmus), antrines žaliavas (popierių, kartoną, plastikus, stiklą, metalą) elektros ir elektroninės įrangos atliekas (televizorius, buitinę techniką, kompiuterius ir jų monitorius, smulkius elektros prietaisus) buityje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumulatorius ir baterijas, buitines pavojingas atliekas (liuminescencines lempas, termometrus, dažus, įvairius skiediklius ir tirpiklius, rūgštis, tepalus, užterštas pakuotes), biologiškai suyrančias atliekas (žolę, lapus, smulkias medžių šakas, vaisių ir daržovių išspaudas) ir kitas buityje susidarančias didelių gabaritų atliekas. Šiose aikštelėse išardomi atvežti baldai, surinktos atliekos rūšiuojamos ir saugojamos iki jų išvežimo į atliekas tvarkančias įmones.

Savivaldybė	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių adresai
Alytaus m.	Alovės g. 6, Alytus
	Putinų g. 3A, Alytus
Alytaus r.	Karjero g. 2, Takniškių k., Alovės seniūnija, Alytaus r.
	Melioratorių g. 5A, Simnas, Alytaus r.
Druskininkų	Daugų g. 17B, Daugų k., Alytaus r.
	Gardino g. 102, Druskininkai
Prienu r.	Vytauto g. 57A, Leipalingio k., Druskininkų sav.
	Pramonės g. 3, Prienai
	Povų g., Jiezno Kolonijų k., Jiezno sen., Prienu r.
Lazdijų r.	Kauno g. 34A, Veiverių mstl, Prienu r.
	Klevų g. 52, Gerulių k., Balbieriškio sen., Prienu r.
	Gėlyno g. 12, Lazdijai
Varėnos r.	Liepų g. 1A, Miesto Kolonijos k., Seirijų sen.,
	Vilties g. 31A, Veisiejai, Lazdijų r.
	Geležinkelio g. 65, Varėna
Birštono	Vilniaus g. 89, Merkinės viensėdis, Merkinės sen.,
	Beržyno g. 15, Jasauskų k., Varėnos raj.
	Pievų g. 1B, Paklėštārės k., Varėnos raj.
	Saulėtekio g. 43, Birštono viensėdis., Birštono sav.

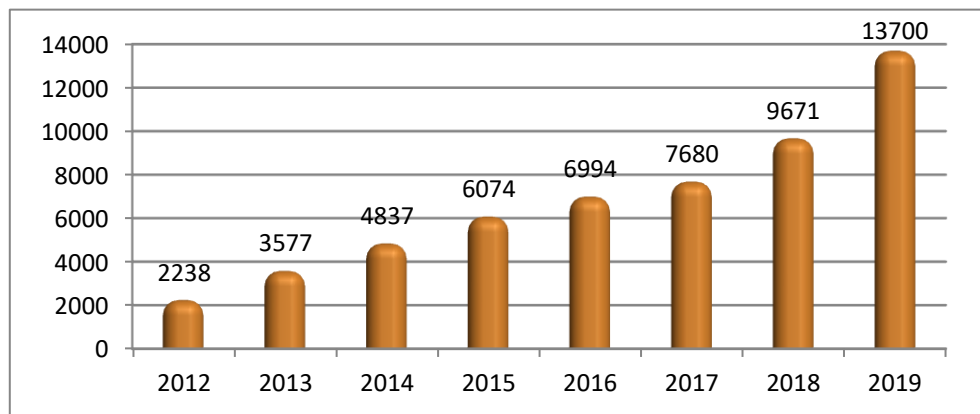
11 lentelė. Rūšiavimo centrai Alytaus regione

15 pav. Pradėta rūšiavimo centruose rūšiuoti polistirolo ir plastiko atliekas ir jas perdirbti

Rūšiavimo centruose atliekos iš regiono gyventojų priimamos nemokamai, juridiniams asmenims už atliekų pridavimą reikia mokėti pagal patvirtintus įkainius.

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras turi pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, kuri suteikia teisę didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelėse rinkti ir saugoti buitines pavojingas atliekas iki jų perdavimo pavojingas atliekas tvarkančioms įmonėms. Įmonės darbuotojai, dirbantys su pavojingomis atliekomis, turi atestatus, kurie suteikia teisę vykdyti pavojingų atliekų tvarkymo darbus.

16 pav. 2012 – 2019 m. bendro rūšiavimo centruose gautų atliekų kiekio dinamika, t

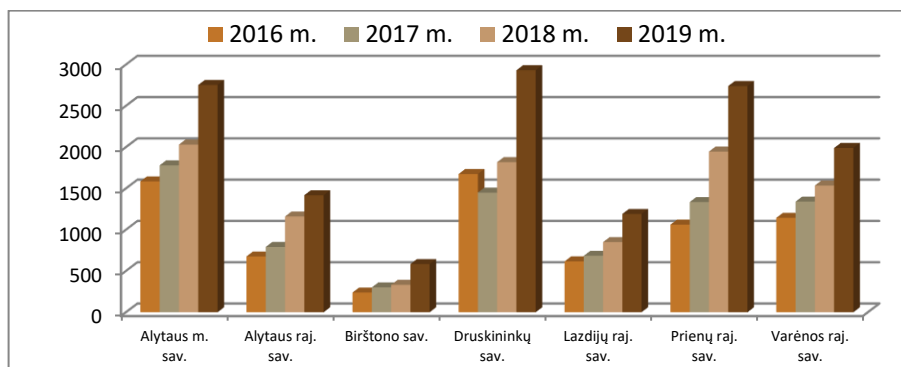

17 pav. Nieko nėra amžino

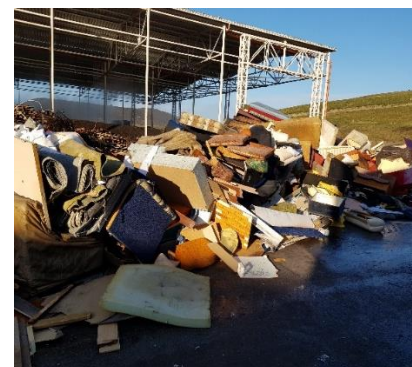
2019 metais didžiausią dalį surenkamų atliekų sudarė izoliacinės medžiagos (3827 tonos arba 28,1 %), didžiosios atliekos (3562 tonos arba 26,2 %), inertinės statybinės atliekos (2567 tonos arba 18,9 %), naudotos padangos (910 tonų arba 6,7 %).

Iš priimtų ir išardytų didžiųjų atliekų (baldu) atskirta 1920 tonų medienos, kuri buvo susmulkinta ir perduota UAB „Skroblų alėja“ perdirbimui. Susmulkinus į rūšiavimo centrus priimtas inertinės statybinės atliekas buvo pagaminta skalda.

2019 m. buvo perdirbta 7424 tonos (arba 55 % nuo bendro priimtų atliekų kiekio), t. y. 6 % daugiau nei 2018 m. ir net 18 % daugiau nei 2017 m.

18 pav. 2016– 2019 m. bendro aikštelėse gautų atliekų kiekio dinamika pagal savivaldybes, t

19 pav. Didžiosios atliekos taps kuru

2019 metais pagal sutartis Rūšiavimo centruose surinktas atliekas tvarkė šios įmonės: pakuočių atliekas ir antrines žaliavas UAB „Ecoservice projektai“ ir UAB „Ekonovus“, pavojingas atliekas UAB „Žalvaris“, buitinę techniką ir elektroniką – elektronikos platintojų asociacija EEPA (tvarkytojas UAB „EMP Recycling“), metalą UAB „Pranmetal“, smulkintą medieną UAB „Skroblų alėja“, naudotas padangas UAB „Antrinio perdirbimo grupė“ ir UAB „Ekobazė“.

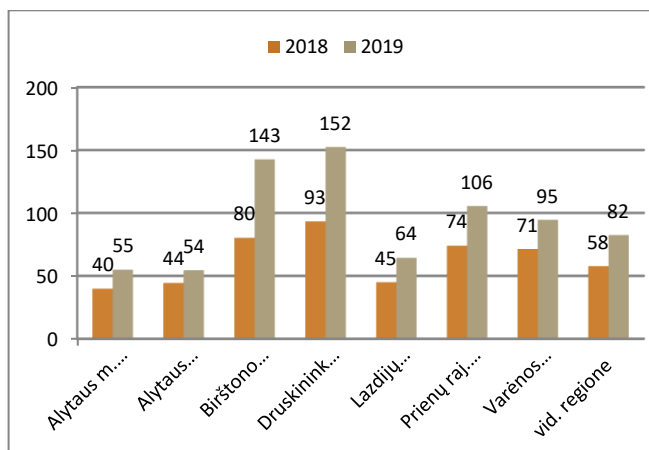

20 pav. Padangos tai saugūs sporto aikštynai – gal tikrai verta investuoti į padangų perdirbimą?

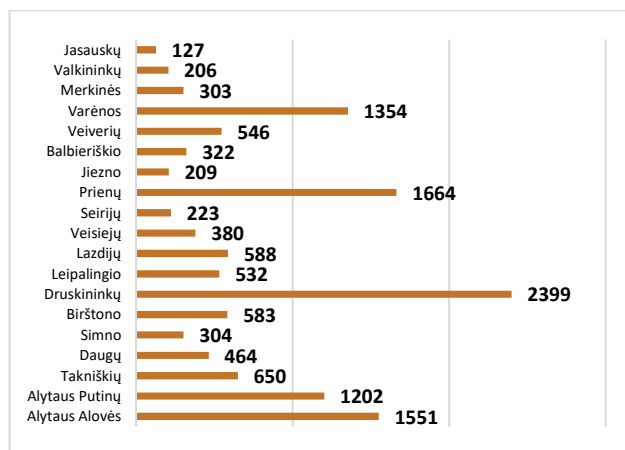

21 pav. Padangos gali tapti nuostabiomis vaikų žaidimo aikštelėmis

Daugiausia atliekų gyventojai ir smulkios įmonės atidavė į Druskininkų rūšiavimo centrą, mažiausiai į Jausaukų k. esantį Rūšiavimo centrą.

22 pav. Surinkti didelių gabaritų atliekų kiekiai pagal savivaldybes, vienam statistiniam gyventojui, kg/metus 2018-2019 metais

23 pav. Surinkti atliekų kiekiai pagal rūšiavimo centrus

Daugiausia atliekų, surinktų rūšiavimo centruose, vienam statistiniam gyventojui tenka Druskininkų savivaldybėje 152 kg/metus, o mažiausiai Alytaus miesto ir rajono savivaldybėse 54- 55 kg/ metus.

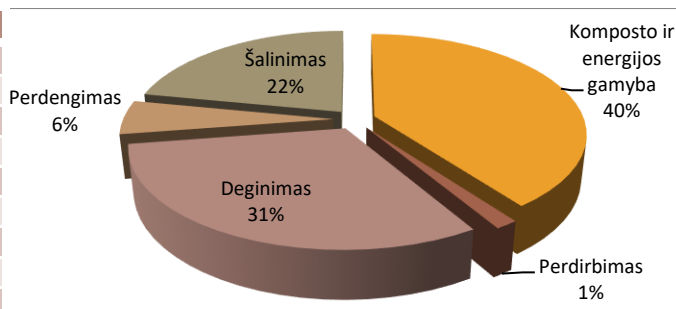
6.7. Alytaus regiono mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai

6.7.1. Mechaninio rūšiavimo įrenginiai

2019 metais mechaninio rūšiavimo renginiuose apdorota 34952 tonos likutinių mišrių komunalinių atliekų ir po biologinio apdorojimo.

Savivaldybė	Atliekų kiekis, t
Alytaus m.	11069
Alytaus r.	4578
Birštono	1196
Druskininkų	5121
Lazdijų r.	2865
Prienų r.	4479
Varėnos r.	3642
Po biologinio apdorojimo VISO	34952

12 lentelė. Komunalinių atliekų kiekis išrūšiuotas rūšiavimo įrenginiuose

24 pav. Išrūšiuotų atliekų tvarkymo būdai

2019 m. didžiausia išrūšiuotų atliekų dalis – biologiškai skaidžios atliekos buvo sutvarkomos biologinio apdorojimo įrenginiuose ir panaudota komposto ir energijos gamybai.

Iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto atskiriama ~1 % antrinių žaliavų, dažniausiai tai juodieji bei spalvotieji metalai, baterijos, filtrai ir naudotos padangos. Nuo 2018 m. NIR įrenginio pagalba atrenkame ir popieriaus bei kartono pakuotę, kurią perdirbame - biologinio apdorojimo įrenginiuose. Atskirtos popieriaus ir kartono pakuotės bendrame sraute sudaro ~1,5 %.

Įgyvendinant žiedinės ekonomikos principus ir griežtėjant Europos sąjungos reikalavimams didesnė atliekų dalis turės būti perdirbama. ARATC yra atlikusi morfologinius tyrimus aukšto kaloringumo atliekų kurios dabar yra išvežamos sudeginti, tačiau planuojama, kad ateityje atsiradus gamybiniais pajėgumams bus sutvarkomos pagaminant iš jų kietą atgautą kurą (KAK).

Vis dar apie trečdalis išrūšiuotų atliekų pateko į šalinimą, tačiau tikėtina, kad šis skaičius ženkliai kris nuo 2020 m. kadangi vasario mėnesį bus atidaryta nauja atliekų deginimo jėgainė Kaune. ARATC planuoja vietoj 12 000 tonų išvežti deginti iki 20 000-25 000 tonų per metus ir ženkliai sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį.

2019 m. deginti buvo išvežta apie 10 000 tonų atliekų. Šiuo metu žemo kaloringumo degios atliekos yra šalinamos sąvartyne, tačiau numatyta ir jas išvežti sudeginti.

Degių atliekų transportavimui į atliekų deginimo įmones įsigytas vilkikas ir puspriekabė su slankiojančiomis grindimis. 2019 metų spalio mėnesį pradėjus eksploatuoti įsigytą transporto priemonę iki metų pabaigos buvo išvežta per 1200 tonų (arba 39%) degių atliekų.

25 pav. Mechaninio rūšiavimo įrenginiai

26 pav. Vilkikas degių atliekų transportavimui

Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose 2019 metais taip pat buvo rūšiuojamos atliekos po biologinio apdorojimo. Rūšiavimo metu atskiriama kompostas, kuris toliau brandinamas, plastikas ir kitos priemonės perduodamos deginti, nesuirusios struktūrinės medžiagos gražinamos atgal į biologinio apdorojimo įrenginius.

Mechaninio rūšiavimo įrenginiuose yra atskiriama ~2 % antrinių žaliavų, t. y. juodieji bei spalvotieji metalai, PET pakuotės, popierius, baterijos, filtrai ir naudotos padangos. ARATC yra sudaręs sutartis su antrinių žaliavų supirkėjais kur antrinės žaliavos yra parduodamos rinkos kaina.

6.7.2. Biologinio apdorojimo įrenginiai su energijos gamyba

Biologinio apdorojimo įrenginiuose apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos: atskirai iš gyventojų, prekybos centrų ir maitinimo įstaigų surinktos maisto atliekos ir mechaninio rūšiavimo metu atskirta biologiškai skaidi frakcija ir popieriaus pakuotės ir popierius.

Įrenginiuose biologiškai skaidžios atliekos yra apdorojamos sausuoju anaerobiniu būdu, o galutinis sutvarkymo produktas yra kompostas ir išgauta elektros energija, kuri yra panaudojama pačių įrenginių darbui, o perteklius yra parduodamas į elektros tinklus.

Po anaerobinio proceso, atliekos yra perkeliama į kompostavimo tunelius (7 vnt.) kur šilto oro pagalba atliekos aeruojamos, kad būtų sumažintas jų tūris ir drėgmė, bei paruoštas kompostas tolimesniai brandinimui arba gauta medžiaga tinkama sąvartyno perdengimui.

Po aerobinio proceso, atliekos yra perkeliamos į kompostavimo aikštelę, kur yra brandinamos iki yra gaunama galutinis produktas – kompostas.

Biologiškai apdorotos atliekos	Kiekis t
Smulki biologinė frakcija iš mechaninio rūšiavimo įrenginių 0-20 mm	5114
Stambi biologinė frakcija iš mechaninio rūšiavimo įrenginių 20-80 mm	6196
Atskirai surinktos maisto atliekos	2559
Popieriaus pakuotės ir popierius	478
Smulkinta mediena (šakos)	1242
Viso	15 589

13 lentelė. 2019 m. biologinio apdoravimo įrenginiuose apdorotas atliekų kiekis

27 pav. Biologinio apdoravimo įrenginiai su energijos gamyba

2019 m. buvo priimta ir apdorota 2559 t maisto atliekų, tame tarpe >600 t atskirai surinktos iš Alytaus regiono gyventojų. 2019 metais buvo mažiau apdorota biologiškai skaidžių atliekų, nes įmonėje tris mėnesius vyko defektų šalinimo darbai.

2020 –2021 m. Alytaus regione bus įdiegtas atskiro maisto surinkimas iš gyventojų daugiabučiuose namuose, todėl tikimasi, kad maisto atliekų kiekiai stipriai augs.

Maisto atliekų tvarkymo procesas vyksta žiedinės ekonomikos principu. Iš pradžių surinktos maisto atliekos vežamos į atliekų tvarkymo technologijų centrą, kur biologinio apdoravimo įrenginiuose jos susmulkinamos, o tam tikroje temperatūroje išskiria metano dujas. Iš jų gaminama elektros ir šilumos energija, kuri panaudojama įrenginių darbui.

Galutinis produktas yra kompostas, grįžtantis pas ūkininkus trąšų pavidalu. Biologiškai skaidžios atliekos įrengimuose yra tvarkomos jau nuo 2016 m. o planuoti įrenginių pajėgumai (~20 000 t/m) yra pilnai išnaudojami.

2018 m. rudenį ARATC įsigijo maisto atliekų surinkimo automobilį ir pasiūlė Alytaus regiono savivaldybėms dalyvauti 12 mėnesių eksperimente. Pagrindinis tikslas: esama virtuvės ir maisto atliekų tvarkymo tvarka švietimo ir kitoms įstaigoms yra labai nepatogi, brangi, surinkimo dažnumas labai retas, sutarčių sudarymas labai sudėtingas, įstaigoms reikia aplinkosaugos specialistų, todėl tai blogina rūšiavimo kokybę, įstaigos susilaukia kontroliuojančių institucijų sankcijų, taip pat nemaža atliekų dalis pakliūva į mišrias atliekas, už kurias sumoka savivaldybės.

28 pav. Biologinio apdoravimo įrenginių eksploatavimo inžinierius Ernestas Tocionis tiria maistinio substrato kokybę. Girlianda ant eglutės neužges.

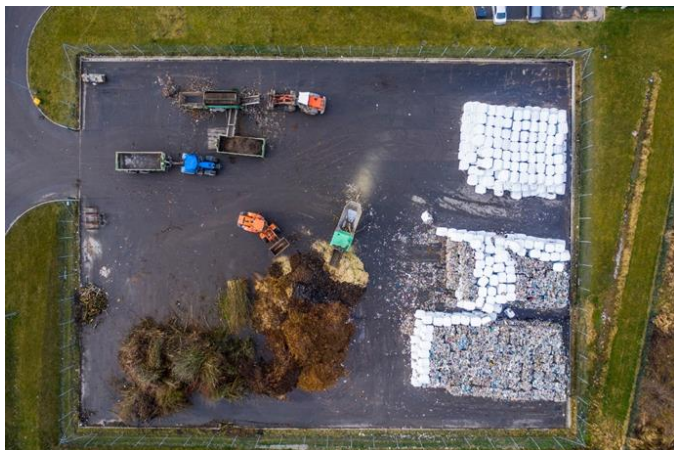
29 pav. Maisto surinkimo automobiliai vos spėja suktis-darbo per akis, klientai ir gamta džiaugiasi

ARATC matydami poreikį ir galimybę ir pasiūlė savivaldybėms šią paslaugą, kuria šiai dienai jau naudojami visos savivaldybės.

Eksperimentas pasiteisino. Sparčiai didėjant maisto/virtuvės atliekų surenkamam kiekiui 2019 metais ARATC įsigijo dar vieną krovinį automobilį, skirtą rinkti maisto/virtuvės atliekas, maistinių aliejų ar riebalus iš Alytaus regione esančių savivaldybių biudžetinių įstaigų ar maitinimo paslaugas švietimo įstaigose teikiančių įmonių, mokslo įstaigų, viešojo maitinimo įstaigų, medicinos įstaigų ir kt.

Taip pat yra bendradarbiaujama ir su verslu, kuriems yra siūlomi patrauklūs maisto atliekų surinkimo įkainiai.

2020 m. vienas didžiausių iššūkių – pasirengti ir įgyvendinti maisto atliekų projektą, kuriame bus įsigyta maisto atliekų paruošimui ir galutiniam sutvarkymui skirta įranga. Maisto atliekų apdorojimo įranga bus įrengta degių atliekų aikštelėje šalia biologinio apdorojimo įrenginių. Tam, kad įranga tinkamai veiktų visus metus, turime suprojektuoti ir pastatyti stoginę virš šios aikštelės.

30 pav. Degių atliekų saugojimo aikštelė

31 pav. Gaminame kurą

Norint teikti platesnį paslaugų spektrą ne tik gyventojams, bet ir komercinėms įmonėms, būtina gerinti pagaminamo komposto ir maisto atliekų paruošimo kokybę. Su planuojamais maisto atliekų įrangos pajėgumais užtikrinsime aukštesnę pardavimo kainą, mažesnę šalinamų atliekų kiekį ir geresnius perdėbimo rodiklius.

Įrenginių energijos gamybos ir sunaudojimo efektyvumas kiekvienas metais vis auga. 2019 metais dėl stipriai išaugusių maisto atliekų įkainių iš verslo sektoriaus, sumažėjo maisto atliekų pristatymas į ARATC įrenginius, taip pat 2019 m. III ketvirtyje atliktas kapitalinis generatoriaus remontas, kuris užtruko apie 2 savaites todėl lyginant su 2018 m. šiek tiek nukrito elektros energijos gamybos rodikliai.

14 lentelė. Elektros gamyba ir naudojimas bendrovėje

Eil. Nr.	Elektros energija	2018 m.	2019 m.	Pokytis. kWh
1.	Viso jėgainėje pagaminta el. energijos, kWh.	3 054 659	2 503 599	<551 060
2.	Sunaudotas el. energijos kiekis biologinės dalies savoms reikmėms, kWh.	1 347 364	1 072 397	<274 967
3.	Pasidengta savo pagaminta el. energija kWh (rūšiavimas, kompostavimas).	318 438	410 504	>92 066
4.	Parduota pagaminta el. energija kWh.	1 345 509	992 114	<353 395
5.	Pirkta el. energija, kWh. ESO	268 330	330 948	>62 618

Biologinio apdorojimo įrenginiuose per 2019 m. buvo pagaminta 2 503 599 kWh elektros energijos ir 1008 t komposto, kuris buvo realizuotas Alytaus rajono ūkininkams.

2019 metais vykdytas komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba aplinkos monitoringas. Tiriama veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš penkių stacionarių taršos šaltinių: vidaus degimo variklio su elektros generatoriumi, biologinio filtro, biodujų deginimo žvakės, rangovinio filtro ir dyzelinio kuro katilo.

6.8. Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamos tik apdorotos Alytaus regione susidaranti nepavojingos komunalinės atliekos ir nepavojingos gamybinės atliekos iš įmonių, kurių perdirtbti ar panaudoti energijos gamybai nėra techninių galimybių bei pajėgumų. Šiame įrenginyje kasmet priimami atliekų kiekiai vis mažėja.

Alytaus regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne per 2019 metus buvo priimta ir pašalinta 18897 t atliekų iš kurių 17102 t komunalinės atliekos. Likutinių mišrių komunalinių atliekų 2019 metais pašalinta 2200,68 t.

2019 metais pradėta sąvartyno III sekcijos statyba, kuriai įrengti yra būtini du šiltieji metų laikai. Naujai įrengtas sąvartyno kaupas bus naudojamas ne vieną dešimtmetį.

Pagrindinis atliekų kaupimo formavimo parametras yra jo sutankinimo koeficientas arba pašalintų atliekų svorio santykis su jų užimamu tūriu. Norint paskaičiuoti sutankinimo koeficientą, kiekvienais metais atliekami kaupimo tūrio topografiniai matavimai.

32 pav. Baigiama statyti trečioji nepavojingų atliekų sąvartyno sekcija

33 pav. Alytaus regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas

Iš sąvartyno surenkamos dujos panaudojamos prie biologinio apdorojimo įrenginių esančiame elektros generatoriuje. Čia iš sąvartyno dujų yra gaminama elektra arba esant prastesnės koncentracijos dujų mišiniui jos sudeginamos tam skirtame katile.

Taip didinamas energijos efektyvumas, naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai bei mažinama šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija, t. y. sumažinamas CO₂ išmetimas į aplinką.

Kadangi nuotekoms, išleidžiamoms į nuotekų tinklus, nuo 2020 m. griežtėja teisės aktų reikalavimai, 2019 metais planuojama ieškoti būdų kaip optimizuoti sąvartyno teritorijoje susidaranti nuotekų tvarkymą ir įgyvendinti teisės aktų reikalavimus keliamus šių nuotekų kokybei.

2019 metais buvo rengiamas sąvartyno filtrato taršos prioritetinėmis medžiagomis mažinimo planas. Išanalizavus teisės aktus filtratui tvarkyti, įvertinus ateities tendencijas, atsižvelgiant į nuotekų (filtrato) savybes, sudarytas priemonių planas, NTR 1 priedo ir 2 priedo A dalyje esančių medžiagų kiekio mažinimui bei nutraukimui, remiantis užsienio šalių patirtimi ir praktika bei pirmenybę teikiant prevencinėms priemonėms. Parengtas planas buvo išsiųstas derinti Aplinkos apsaugos agentūrai, UAB „Dzūkijos vandenys“ ir Aplinkos apsaugos departamentui prie aplinkos ministerijos. 2020 metų pradžioje planuojama šį planą pristatyti regioninės plėtros posėdyje ir papildyti Alytaus regiono atliekų tvarkymo planą 2014-2020 metų šio plano priemonėmis.

Siekiant kontroliuoti kompostavimo aikštelėje susidaranti nuotekų kiekius ir filtrato išleidžiamo į nuotekų tinklus užterštumo mažinimą bei mažinti galimai atsirandanti kvapus, vadovaujantis 2018 metais parengtos ataskaitos „Pirmojo Alytaus teritorijoje iš miesto kanalizacijos galimai sklindanti kvapų tikslios priežasties nustatymo ir mokliškai pagrįstų šios problemos sprendimo (kvapų panaikinimo) cheminių būdų parinkimo“ rekomendacijomis, virš dalies kompostavimo aikštelės įrengta metalinių konstrukcijų stoginė. Nuo stoginės surinktos nuotekos išleidžiamos į gamtinę aplinką.

Stoginės įrengimas ir nuotekų nuo sąvartyno kelio nuvedimas į švartų nuotekų sukaupimo rezervuarą įtakos ženkli filtrato kiekio sumažėjimą bei faktinę filtrato taršą.

	2017 m.	2018 m.	2019 m.	skirtumas lyginant 2019 m. su 2018 m.
Filtrato kiekis, m ³	41074	23554	15098	-8456
Faktinė tarša, t	152,44	164,77	21,80	-142,97

6.9. Inertinių atliekų apdorojimo aikštelė su asbesto šalinimo sekcija

Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje įrengtoje inertinių atliekų apdorojimo aikštelėje su asbesto šalinimo sekcija priimamos nepavojingos statybinės inertinės atliekos (betonas, plytos, čerpės, keramikos ir kt.) ir pavojingos statybinės atliekos (izoliacinės medžiagos ir statybinės medžiagos, kuriose yra asbesto).

34 pav. Bet šalia Birštono rūšiavimo centro veikia ir statybinių atliekų sąvartynas

35 pav. Rūšiavimo centruose galima patogiai palikti statybines atliekas

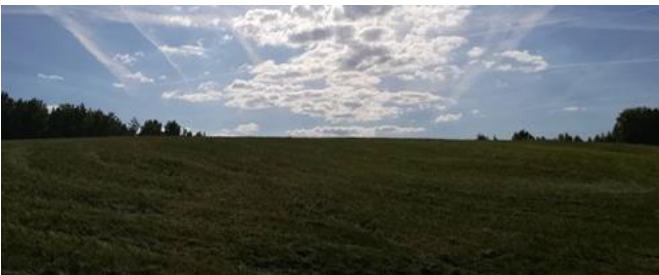
Į inertinių atliekų aikštelę priimta 11616 t atliekų, iš kurių pašalinta 1733 t. Kitos atliekos laikinai laikomos, o vėliau panaudojamos sąvartyne atliekų sluoksnių perdengimui arba smulkinamos ir pagaminama skalda.

Įrengta ir eksploatuojama asbesto šalinimo sekcija visiškai užtikrina Alytaus regiono gyventojų poreikį tvarkyti šias atliekas.

6.10. Senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūra po uždarymo

Senieji sąvartynai ir šiukšlynai, neatitinkantys aplinkosaugos reikalavimų, keliantys tiesioginį ir netiesioginį pavojų žmonių sveikatai bei aplinkai, uždaryti siekiant užkirsti kelią tolimesnei aplinkos taršai.

Uždarius sąvartynus ir šiukšlynus sutvarkyta 89,97 ha teritorija. Vadovaujantis „Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių“ reikalavimais, vykdomi senų sąvartynų ir šiukšlynų priežiūros po uždarymo darbai 57,22 ha plote: šienavimas ir poveikio aplinkai monitoringas.

36 pav. Šiukšlynus ir sąvartynus šienavo ir šienavo - nuo aušros iki sutemos. ☺

2019 metais buvo vykdomas aplinkos monitoringas Alytaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno ir uždarytuose sąvartynuose bei šiukšlynuose pagal kiekvienam sąvartynui ar šiukšlynui parengtas ir su atsakingomis institucijomis suderintas aplinkos monitoringo programos. Sekama jų įtaka požeminio vandens būklei, paviršinio vandens telkiniams, kad būtų galima laiku imtis prevencinių priemonių pastebėjus vandens teršimo atvejus.

Pagal monitoringo tyrimų duomenis galima daryti išvadą, kad bendra uždarytų sąvartynų ir šiukšlynų aplinkosauginė būklė išlieka stabili.

Įvertinus penkerių metų stebėjimo duomenis Aštriosios Kirsnos, Jiezo kolonijų, Krasenkos ir Žvirgždėnų sąvartynuose požeminio vandens monitoringo darbai sekančiu 5 metų stebėjimo laikotarpiu bus tęsiami sumažintomis apimtimis t. y. 1 kartą per 5 metus.

Detalesnę informaciją apie sąvartynų ir šiukšlynų monitoringo rezultatus galima rasti Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro svetainėje www.aratc.lt.

6.11. Kiti vykdyti tyrimai

2019 metais vykdytas komunalinių atliekų biologinio apdorojimo įrenginių su energijos gamyba aplinkos monitoringas. Tiriami veiklos metu išmetami teršalai į aplinkos orą iš penkių stacionarių taršos šaltinių: vidaus degimo variklio su elektros generatoriumi, biologinio filtro, biodujų deginimo žvakės, rangovinio filtro ir dyzelinio kuro katilo.

Vadovaujantis Aplinkos ministro įsakymu patvirtintu Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo, komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašu 2019 metais 4 kartus per metus buvo vykdomi mišrių komunalinių atliekų, priimamų į mechaninio rūšiavimo įrenginius sudėties tyrimai.

Nors patvirtinta tvarka skirta šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekiui vertinti ir užduočių įgyvendinimui nustatyti, tačiau regione veikiant mechaninio rūšiavimo įrenginiams, kuriuose atskiriama biologiškai skaidžios atliekos, kurios apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose su energijos gamyba, ši tvarka daugiau naudinga vertinant regione susidarantių mišrių komunalinių atliekų morfologinę sudėtį. Ypatingai tai svarbu vertinant antrinių žaliavų ir pakuočių kiekius likusius mišrių komunalinių atliekų sraute.

Nors regione antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, kasmet išrūšiuojama vis daugiau, tačiau mišrioje komunalinėse atliekose, kaip rodo atliekų sudėties tyrimai, jų vis dar lieka apie 21 proc., t. y. daugiau kaip 6800 tonų.

7. Atliekų tvarkymo paslaugų kontrolė

7.1. Paslaugų kokybė ir bendravimas su atliekų turėtojais

Gerinant atliekų surinkimo prieinamumą ir kokybę, Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje įrenginėjamos požeminės ir pusiau požeminės atliekų surinkimo aikštelės. Siekiant gerinti aplinkos kokybę, bei estetinį vaizdą, šių aikštelių priežiūrai buvo nupirktas mobilus aukšto slėgio plovimo įrenginys, nereikalaujantis elektros pajungimo, taip pat turintis vandens pašildymą ir purvino vandens susiurbimo funkciją. Atlikus konteinerių ir konteinerinių aikštelių higieninės ir estetinės būklės gerinimą, dezinfekuoti konteineriai užkerta kelią antihigieniškoms sąlygoms bei mažina blogų kvapų susidarymą.

37 pav. Atlikta konteinerinių aikštelių higienizacija. Vaizdas prieš ir po .

16 lentelė. 2019 m. Atris sistemoje pastatytų, nuimtų ar pakeistų konteinerių priežastys.

Priežastys		Savivaldybės pavadinimas						
		Alytaus m.	Alytaus r.	Birštono	Druskininkai	Lazdijų r.	Prienų r.	Varenos r.
Pastatyti konteineriai	Slaugymo sauskelnių konteineris	12	19	8	0	10	14	6
	Naujai pastatyti	389	506	156	176	238	598	101
		401	525	164	176	248	612	107
Pakeisti konteineriai	Sudegęs	17	24	1	1	10	3	3
	Sulūžęs	53	58	17	4	11	10	9
	Pavogtas	3	4	0	0	8	1	2
	Keitimas į mažesnę talpą	27	18	3	3	0	12	4
	Keitimas į didesnę talpą	8	5	2	1	50	4	5
			23		79	30	23	
Programiškai atlikti veiksmai (nuimti/užkljuoti konteinerio identifikaciniai numeriai)	Netinkamas konteinerio identifikacinis numeris	10	61	5	4	1	12	45
	Nuluptas konteinerio identifikacinis numeris	22	3	1	0	0	17	22
	Nuosavas konteineris	0	11	1	0		2	0
	Konteineris nerastas	37	14	20	0	72	1	2
	Sužymėti/priskirti konteineriai/patikslinta informacija apie konteinerius	323	248	74	56	87	449	178
		392	337	101	60	160	481	247
Nuimti konteineriai	Savivaldybės/seniūnijos raštas	5	7	4	0	311	55	21
	Turi daugiau nei 1 konteinerį	3	28	1	1	6	17	4
	Paslauga sustabdyta	6	4	6	3	24	6	3
	Nerastas konteinerio savininkas	2	11	1	2	7	5	8
	Neatitinka techninės specifikacijos	3	63	1	9	1	2	6
		19	113	13	15	349	85	42

Atliekų tvarkymo paslaugų ir kontrolės padalinio darbuotojai ATRIS programinėje sistemoje atlieka konteinerių pastatymus, keitimus, nuėmimus ir priskyrimus prie mokėtojų nurodydami atitinkamas priežastis. Pastebima tendencija, kad 2017 m. įvesta dvinarė rinkliava ir toliau skatina gyventojus keistis

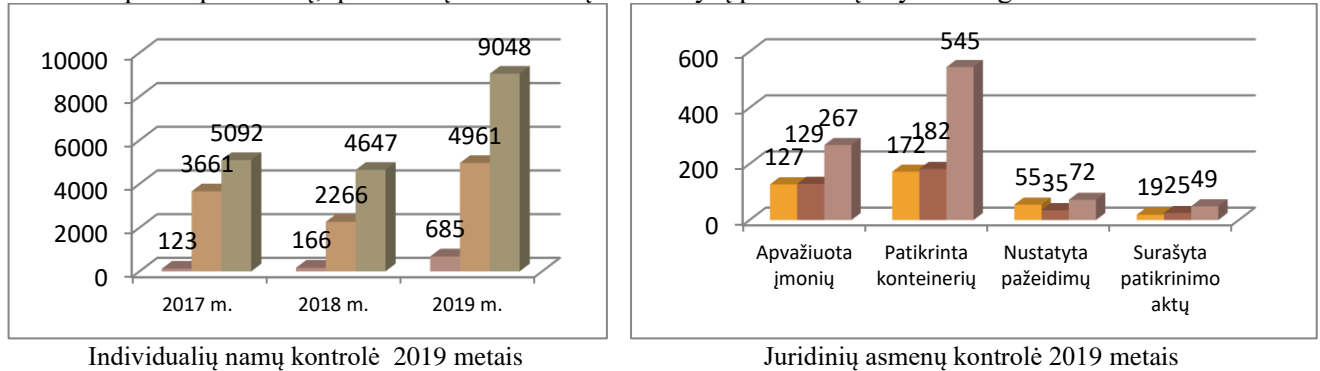
konteinerių talpas bei atsisakyti papildomų konteinerių. Per 2019 m. gyventojai atsisakė 60 papildomų konteinerių, o 67 mokėtojai konteinerius pasikeitė į mažesnę talpą.

7.2. Atliekų turėtojų kontrolė

2018 metų pabaigoje daugelyje Alytaus regiono savivaldybių pradėjus teikti atskirą maisto atliekų surinkimą iš individualių namų gyventojų, 2019 m. didesnis dėmesys buvo skiriamas maisto bei žaliųjų atliekų kontrolei mišrių komunalinių atliekų konteineriuose (toliau- MKA).

Inspektoriai planinių patikrinimų metu apvažiavo 9048 individualias valdas, patikrino 4961 MKA konteinerius ir nustatė 685 pažeidimus. Lyginant su 2018 m. bendras pažeidimų skaičius padidėjo 6,4 proc., t. y. pažeidimai sudarė 2018 m.- 7,3 proc., 2019 m. – 13,8 proc. nuo patikrintų MKA konteinerių

38 pav. Apvažiuotų, patikrintų konteinerių ir nustatytų pažeidimų Alytaus regione skaičius 2017-2019 m.

2019 metais konteinerių ištraukiamumas neženkiai didėjo, bet didėjo pažeidimų skaičius. 2019 m. patikrintų konteinerių skaičius sudarė 55 proc., kai 2018 m. jis buvo 49 proc.

2019 m. dėl nustatytų pažeidimų netuštinti 174 konteineriai, t. y. 25,4 proc., dėl smulkesnių pažeidimų ant 511, t. y. 74,6 proc. konteinerių prikljuoti įspėjimai apie tai, kad konteineryje yra neleistinų atliekų ir papildomai buvo dalinti informaciniai lankstinukai apie tinkamą atliekų rūšiavimą. 2019 m. patikrinimo aktų surašyta nebuvo, o nustatytų pažeidimų dinamika Alytaus m., Druskininkų, Lazdijų r., ir Prienų r. savivaldybėse ženkliai keitėsi.

39 pav. Patikrinimo metu nustatyti pažeidimai.

2019 m. padidėjusį pažeidimų skaičių įtakojo 2018 m. pabaigoje pradėta teikti MA surinkimo paslauga iš individualių namų gyventojų, kada inspektoriai patikrinimų metu fiksavo į MKA konteinerius dedamas maisto bei žaliąsias atliekas.

7.3. Daugiabučių namų pakuočių atliekų konteinerių tikrinimas

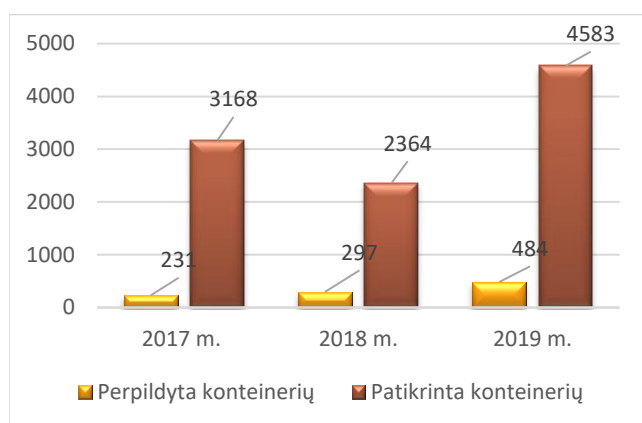
2019 metais didelis dėmesys buvo skiriamas kolektyvinių pakuočių ir antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių (toliau- rūšiavimo konteineriai) tikrinimui bei atliekų vežėjų teikiamų paslaugų vykdymo kontrolei.

Per 2019 metus patikrinti 4583 rūšiavimo konteineriai prie daugiabučių namų, garažų, sodų bendrijų ir registruoti 484 perpildymo atvejai.

Lyginant su 2018 m. duomenimis, nuo patikrintų rūšiavimo konteinerių, perpildymo atvejų registruota mažiau 10,56 proc. (2018 m. - 12,56 proc.)

Rūšiavimo konteinerių perpildymo atvejų nustatyta: popieriaus pakuočių – 264 (54,5proc.), plastiko pakuočių – 199 (41,1 proc.) ir stiklo pakuočių – 21 (4,3 proc.)

2019 m. paslaugų teikėjui UAB „Ekonovus“ už netinkamai atliekamas paslaugas, perpildytus ar pagal grafiką neištuštintus rūšiavimo konteinerius buvo taikyta sutartyje numatyta sankcija 173,76 Eur ir išpėjimai su nurodymu ištuštinti perpildytus rūšiavimo konteinerius.

40 pav. Patikrintų ir perpildytų rūšiavimo konteinerių skaičius Alytaus regione 2017-2019 metais

41 pav. Perpildyti kolektyviniai popieriaus pakuočių atliekų rūšiavimo konteineriai.

Daugiausia perpildytų rūšiavimo konteinerių buvo nustatyta Alytaus mieste - 353 atvejai. Perpildymo atvejus įtakoją dirbantys prižiūrėtojai ir gyventojų geresnis rūšiavimas aikštelėse.

Mažinant kolektyvinių rūšiavimo konteinerių perpildymo atvejus buvo nuspręsta pastatyti papildomus konteinerius ir juos vežti dažniau.

7.4. Daugiabučių namų likutinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas

Daugiabučių namų kolektyvinių mišrių komunalinių atliekų konteinerių kontrolė vis dar išlieka viena sunkiausiai kontroliuojamų sričių. Į daugiabučių namų kolektyvinius mišrių komunalinių atliekų konteinerius vis dar patenka didelė dalis nerūšiuotų atliekų, o šalia jų, ir didelių gabaritų bei pakuočių atliekų, kurios konteinerių aikšteles paverčia sąvartynais.

Siekiant išsiaiškinti priežastis ir pratęsiant prieš du metus vykusį eksperimentą 2019 metais 6 mėnesių laikotarpiui (balandžio - rugsėjo mėn.) buvo įdarbintos trys prižiūrėtojos problematiškiausiose konteinerių aikštelėse prie daugiabučių namų Alytaus mieste.

Nuo balandžio mėn. pradžios prie konteinerių aikštelių nustatytomis valandomis budinčios prižiūrėtojos gyventojams ne tik priminė, kaip tinkamai rūšiuoti atliekas, bet ir patarė, kaip tą teisingai daryti, perspėjo nepalikti prie konteinerių netinkamų atliekų.

Daugiabučių namų skelbimo lentose buvo patalpinta informacija apie atliekų rūšiavimą, nurodyti didelių gabaritų aikštelių adresai bei tvarka kaip pristatyti stambias atliekas į aikšteles. Gyventojams priminta, kad, neturintiems tinkamos transporto priemonės gabenti didelių gabaritų atliekas, yra galimybė nemokamai išsinuomoti priekabą iš UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro (toliau - ARATC), stambių atliekų pristatymui į aikšteles.

Per šešių mėnesių laikotarpį Vidzgirio, Dainavos ir Putinų mikrorajonuose buvo stebėta 23 aikštelės prie daugiabučių namų, kuriose buvo 79 vnt. mišrių komunalinių atliekų konteineriai. Pastebėta, kad budint prižiūrėtojams gyventojų atliekų rūšiavimas gerėjo, dažnai persipildydavo pakuočių rūšiavimo varpai, dėl ko tekdavo papildomai atliekų vežėjui juos ištuštinti. Siekiant užtikrinti geresnį pakuočių atliekų surinkimą buvo papildomai pastatyta 10 vnt. popieriaus ir 10 vnt. plastiko surinkimo kolektyviniai rūšiavimo konteineriai ir juos nuspręsta vežti dažniau.

42 pav. Aikštelių prižiūrėtojai prie daugiabučių namų

43 pav. Didelių gabaritų atliekos prie kolektyvinių konteinerių aikštelių

Šio eksperimento rezultatai pranoko lūkesčius: aikštelės tapo ne tik švaresnės – ženkliai sumažėjo ir jose surenkamų atliekų kiekiai, iš kai kurių aikštelių netgi buvo patraukti mišrių atliekų konteineriai – jie tapo nebereikalingi, nors anksčiau stovėdavo perpildyti.

Iš 23 stebėtų aikštelių, mišrių komunalinių atliekų kiekis preliminariai sumažėjo apie 97 t ir tai rodo, kad 6 mėn. eksperimentas didžiąja dalimi prisidėjo prie bendro atliekų mažėjimo visame Alytaus mieste.

Mažėjant bendram atliekų kiekiui, per 2019 m. buvo nuimti 8 vnt. mišrių komunalinių atliekų konteineriai, iš jų 3 vnt. iš eksperimente dalyvavusių aikštelių.

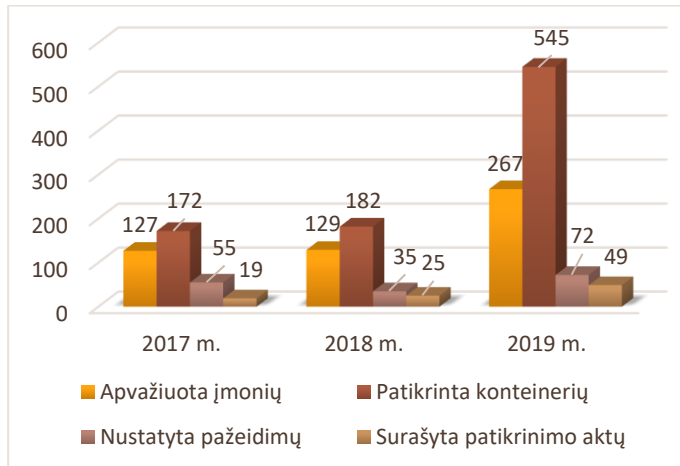
ARATC valdybai pritarus, įsteigti penki aikštelių priežiūros specialistų etatai. Aikštelių priežiūros specialistai dirbs ne konkrečiose aikštelėse, o ten, kur bus pastebėtas didesnis kontrolės poreikis. Prižiūrėtojai periodiškai tikrins, prireikus budės visose regiono aikštelėse, tik tą darys skirtingu metu. Priežiūros specialistai, kaip ir iki šiol, rūpinsis, kad atliekas atnešę gyventojai jas tinkamai išrūšiuotų, patars, kur ką dėti, žiūrės, kad atnešti daiktai nebūtų paliekami prie konteinerių, informuos atliekų vežėjus apie užpildytus konteinerius ir būtinybę juos ištuštinti.

7.5. Juridinių asmenų mišrių komunalinių atliekų konteinerių tikrinimas

2019 metais patikrintos 267 įmonės bei organizacijos, kuriose iš 545 konteinerių 72 pažeidimai dėl netinkamai rūšiuojamų atliekų. Nustatyti 50 smulkesni pažeidimai ant kurių konteinerių buvo priklijuoti įspėjamieji lapeliai su informacija, kad konteineryje yra neleistinų atliekų. Nustatčius stambesnius pažeidimus buvo taikomi konteinerių netuštirimai - tokių atvejų buvo nustatyta 22. Dėl atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimų buvo surašyta 49 patikrinimo aktai su įpareigojimu išsirūšiuoti, iš kurių 5 dėl pakartotinių pažeidimų buvo perduoti savivaldybėms. Lyginant 2017-2019 metų duomenis, matyti, kad kiekvienais metais nuo patikrintų MKA konteinerių, įmonėse nustatytų pažeidimų mažėja, t.y. 2017 m. sudarė 31,9 proc., o 2019 m. - 13,2 proc.

44 pav. Į MKA konteinerius sudėtos gamybos metu susidarančios atliekos.

45 pav. Įmonių tikrinimų analizė 2017-2019 m.

7.6. Rūšiavimas sodų bendrijose

Alytaus regione sodų bendrijose susidarančios atliekos yra įprastinės sodų teritorijoms: žaliosios, pakuotės, mišrios komunalinės, didelių gabaritų (baldai elektronika, statybinės atliekos, padangos) ir „atvežtinės“ atliekos.

Sodų bendrijose „Dzūkija“ ir „Vyturėlis“ buvo panaikintos konteinerių aikštelės prie įvažiavimų, perkelti konteinerius į sodų teritorijų vidų ir sudėta informaciniai išpėjimai „Šiukšlinti draudžiama“. Tai leido panaikinti nesibaigiančius atliekų „kalnus“ prie buvusių konteinerių aikštelių.

46 pav. Atliekų krūvos prie buvusių konteinerių aikštelių.

47 pav. Informacija su išpėjimu „Šiukšlinti draudžiama“.

Siekiant pagerinti atliekų rūšiavimą Alytaus rajone esančiose sodų bendrijose buvo pastatyti 29 vnt. 10 m³ ASK tipo konteineriai, skirti žaliosioms atliekoms šalinti.

Metų pradžioje situacija buvo nekontroliuojama kai konteineriai buvo užpildomi įvairiomis atliekomis. Bendradarbiaujant su seniūnais, sodų bendrijų primininkais ir jų gyventojais nuo vasaros pradžios situacija pradėjo gerėti, ir vis daugiau žaliųjų atliekų buvo surenkama į tam skirtus konteinerius.

Per 2019 m. šiais konteineriais išvežta 172 t. žaliųjų atliekų, tai reiškia, kad tiek atliekų nepateko į mišrių komunalinių atliekų konteinerius.

Prienų rajono savivaldybės Veiverių seniūnijoje Byliškių kaime prie sodų bendrijų „Gija“, „Ažuolėlis“, „Beržas“, „Giluma“ buvo panaikintos MKA kolektyvinių konteinerių aikštelės, nuimti 24 vnt. 1,1m³ MKA konteinerių ir išdalinti 383 vnt. 0,12 m³ talpos individualių MKA konteinerių. Taip pasibaigė kelis metus buvusi netvarka prie minėtų sodų bendrijų „Gija“, „Ažuolėlis“, „Beržas“, „Giluma“. Nuimta 24 vnt. 1,1m³ MKA konteinerių, išdalinta 383 vnt. individualių MKA konteinerių.

48 pav. sodų bendrijų rūšiavimo ypatumai.

Užtikrinant tinkamą atliekų tvarkymą sodų bendrijose Alytaus regione, siūloma pastoviai gyvenantiems gyventojams šiose teritorijose išdalinti individualius mišrių bei pakuočių atliekų rūšiavimo kontenerius.

8. Finansinė analizė ir vietinė rinkliava Alytaus regione 2019 metais

8.1. Finansinė analizė ir atliekų tvarkymo kaštai

17 lentelė. Bendrieji įmonės rodikliai

Rodiklio pavadinimas	2018 m.	2019 m.	Pokytis
Pardavimai (pajamos), tūkst.€	5.114	5.229	115
Pelnas prieš apmokestinimą, tūkst.€	285	96	-189
Grynasis pelnas, tūkst.€	285	96	-189
Įstatinis kapitalas, tūkst.€	463	463	0
Savininkų nuosavybė, tūkst.€	971	1056	85
Savininkų nuosavybė tenkanti vienai akcijai, €	607	660	53
Paskolos (viso), tūkst.€	2 989	3 177	188
Turtas	22 275	22 331	56
t. tarpe: ilgalaikis turtas tūkst.€	19 604	20 606	1 002
trumpalaikis turtas tūkst.€	2 670	1 725	-945
Pirkėjų skolos tūkst.€	835	794	-41
Skolos tiekėjams tūkst.€	979	664	315
Dotacijos, subsidijos tūkst.€	15 123	14 619	-504
Atidėjiniai tūkst.€	2 188	2 252	-64

Bendrovės pardavimo pajamos 2019 metais didėjo 115 tūkst. eurų, tame tarpe už komunalinių atliekų tvarkymą 2019 metais gauta 176 tūkst. eurų daugiau.

2019 metų pelnas – 96 tūkst. eurų. Savininkų nuosavybė didėjo 85 tūkst. eurų. Bendrovės nuosavo kapitalo ir įstatinio kapitalo santykis atitinka Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus, nuosavas kapitalas 2,3 karto didesnis už įstatinį.

2019 metais gražinta 312 tūkst. eurų paskolų. Naujų aplinkosauginių projektų finansavimui ir III sąvartyno sekcijos statybai panaudota 500 tūkst. eurų paskolų, bendras skolintų lėšų likučio padidėjimas metų pabaigai - 188 tūkst. eurų.

2019 metais įsigyta, rekonstruota bei naujai pastatyta ilgalaikio turto už 3 mln. 445 tūkst. eurų, tame tarpe už 1 mln. 604 tūkst. eurų iš nuosavų lėšų. Priskaičiuota ilgalaikio turto nusidėvėjimo už 2 mln. 348 tūkst. eurų.

Trumpalaikis turtas pagrinde sumažėjo dėl pinigų sumažėjimo sąskaitose, juos investuojant į ilgalaikio turto įsigijimą (pinigai sąskaitose sumažėjo 1 mln. 80 tūkst. eurų).

Pirkėjų skolos sumažėjo 41 tūkst. eurų, tame tarpe savivaldybių - 35 tūkst. eurų.

Skolos tiekėjams didėjo dėl vykdomų investicinių aplinkosauginių projektų, už kuriuos metų pabaigoje skola tiekėjams ir rangovams sudarė 686 tūkst. eurų. Pradelstų skolų, išskyrus projektinę veiklą, įmonė metų pabaigoje neturėjo.

2019 metais investicinių projektų veiklai gauta 1 mln. 352 tūkst. eurų dotacijų. Taip pat 13 tūkst. subsidijų gauta kontrolierių darbo užmokesčio išlaidų apmokėjimui iš Alytaus miesto savivaldybės. 1 mln. 883 tūkst. eurų dotacijų dalimi sumažintos sąnaudos, susijusios su ilgalaikio turto nusidėvėjimu, darbo užmokesčiu bei maisto atliekų kontenerių įsigijimu.

2019 metais skirta 80 tūkst. eurų skirta ilgalaikiams atidėjiniams sąvartyno uždarymui ir priežiūrai po uždarymo ir 16 tūkst. eurų sumažinti trumpalaikiai atidėjiniai atliekų deginimui.

18 lentelė. Finansinio pajėgumo rodikliai

Finansinės būklės rodikliai			Apskaičiuotos rodiklių reikšmės		Apskaičiuotos balų reikšmės	
Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Skaičiavimo formulė	2018	2019	2018	2019
I. Pajamų apsaugos rodikliai						
1.	Grynasis pelningumas (R1)	(grynasis pelnas/pardavimo pajamos) x 100	5,58	1,84	3	2
II. Finansinio sverto rodikliai						
2.	Įsiskolinimo koeficientas (R2)	(visi įsipareigojimai/turtas) x 100	19,7	19,7	5	5
3.	Einamojo likvidumo koeficientas (R3)	trumpalaikis turtas/trumpalaikiai įsipareigojimai	2,03	1,12	5	3
III. Komercinio aktyvumo rodikliai						
4.	Pirkėjų įsiskolinimo koef. (365 d.*) (R4)	(pirkėjų įsiskolinimas/pardavimo pajamos) x 365*	60	55	2	3
IV. Įmonės bendrasis rodiklis						
5.	Įmonės bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis (BR)	$4 \sum_{i=1}^{i=1} Ki / 4$			3,75	3,25

Finansinio pajėgumo įvertinimui naudoti 4 finansiniai santykiniai rodikliai: grynasis pelningumas, įsiskolinimo koeficientas, einamojo likvidumo koeficientas ir pirkėjų įsiskolinimo koeficientas. Įmonės finansinio pajėgumo rodikliai įvertinti balais pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015-04-16 nutarimu „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. sausio 29 nutarimu Nr.O3-6 „Dėl energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytą tvarką.

Atliekų tvarkymo sektoriuje nėra nustatyta žemutinė bendrojo finansinio pajėgumo rodiklio riba, bet galima teigti, kad bendras įmonės finansinio pajėgumo rodiklis yra geras, ypač įsiskolinimo koeficientas. Įmonės turimo turto ir skolų santykis geras pagrinde dėl to, kad didžioji ilgalaikio turto dalis sukurta gavus ES paramą.

19 lentelė. Kaštų dalis, kurią mokėjo regiono savivaldybės, ir jų pokytis per du metus

Eil. Nr.	Savivaldybės	2018 m. Kaštai € (su PVM)	2019 m. Kaštai € (su PVM)	Pokytis %
				Padidėjimas (+), sumažėjimas (-)
1	Alytaus miesto	1 943 201	1 900 344	-2,2
2	Alytaus rajono	718 743	764 791	+6,4
3	Birštono	212 556	257 032	+20,9
4	Druskininkų	980 514	1 034 256	+5,5
5	Lazdijų rajono	493 239	512 664	+3,9
6	Prienujų rajono	837 521	877 333	+4,8
7	Varėnos rajono	641 043	679 419	+6,0
	VISO	5 826 817	6 025 839	+3,4

Alytaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo kaštai (apmokami iš vietinės rinkliavos lėšų) 2019 metais palyginus su 2018 metais padidėjo 3,4 proc. Žymiai padidėjo Birštono savivaldybėje, o Alytaus miesto savivaldybėje neženkliai sumažėjo. Kitose savivaldybėse padidėjimas nežymus.

20 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo kaštai

Kaštų pavadinimas	2018m.		2019m.	
	Suma €/metus (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros	Suma €/metus (su PVM)	% nuo bendros kaštų struktūros
Atliekų surinkimas ir transportavimas (įskaitant atliekų rūšiavimo kontrolę ir sutarčių vykdymo priežiūrą)	1 746 038	30,0	1 831 206	30,4
Atliekų šalinimas (regioninis sąvartynas)	474 063	8,1	479 824	8,0
Atliekų rūšiavimas ir apdorojimas	875 885	15,0	934 363	15,5
Atliekų deginimas	402 488	6,9	627 703	10,4
Rūšiavimo centrai ir kompostavimo aikštelių eksploatavimas	773 346	13,3	934 418	15,5
Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra	686 982	11,8	150 499	2,5
ES finansuojamų projektų įgyvendinimas	72 729	1,2	78 773	1,3
Rinkliavos administravimo (įskaitant ekologinį švietimą)	405 047	7,0	444 315	7,4
Konteinerinių aikštelių eksploatavimo sąnaudos	0	0	24 118	0,4
Pakartotinio panaudojimo ir aplinkosaugos ugdymo sąnaudos	0	0	109 284	1,8
Bendrosios ir sistemos administravimo sąnaudos	390 240	6,7	411 336	6,8
IŠ VISO	5 826 817	100	6 025 839	100

Lentelėje pateikti komunalinių atliekų tvarkymo kaštai su priskaičiuotu pridėtinės vertės mokesčiu. Į atliekų surinkimo ir transportavimo kaštus 2019 metais įskaičiuota įsigytų maisto atliekų ir komunalinių atliekų surinkimo konteinerių vertė 76 tūkst. (su PVM), taip pat įskaičiuota komunalinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo kontrolės sąnaudos.

Atliekų rūšiavimo ir apdorojimo mechaninio- biologinio atliekų apdorojimo įrenginiuose sąnaudos 2019 metais didėja dėl to, kad 44 tūkst. eurų (su PVM) gauta mažiau pajamų (kurie atimami iš šios veiklos kaštų) iš elektros, antrinių žaliavų, metalų maisto atliekų.

2019 metais išvežta deginti 10271 t atliekų, arba 2.292 t daugiau negu 2018 metais. Taip pat 7,86 eurais (su PVM) didėjo atliekų deginimo kaina ir 4,9 eurais (su PVM) transportavimo kaina.

Rūšiavimo centrų ir kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos didėjo dėl padidėjusių aikštelių skaičiaus ir padidėjusio aikštelėse surenkamo atliekų kiekio, 2018 metais pabaigoje pastatytos ir įvestos į eksploataciją dvi naujos didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelės (Seirijuose, Lazdijų raj. ir Jauskų k. Varėnos raj.), padidėjusių atliekų utilizavimo sąnaudų, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų, remonto išlaidų aikštelėse (už 45 tūkst. eurų pakeisti šviestuvai, įrengti angariai ir kita).

2019 metais UAB „Hidroterra“ perskaičiavo Alytaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyno uždarymo ir priežiūros po uždarymo kaštus bei atidėjinių poreikį uždarymui, kuris sudaro 3 mln.738 tūkst. eurų arba 3,86 eurų vienai tonai pašalintų atliekų. Pagal sąvartyno eksploatavimo pradžioje C&E ir AB Pramprojektas parengtą Alytaus regioninio sąvartyno uždarymo projektą, skaičiuoti sąvartyno

uždarymo darbų kaštai - 3 mln. 485 tūkst. eurų. 2018 metų pabaigai sukaupia 2 mln. 99 tūkst. eurų atidėjinių, arba 152 tūkst. eurų mažiau negu turėtų būti pašalintam atliekų kiekiui (584 tūkst. t). Trūkstant suma kaupiama padidintu tarifu 4,25 eur/t. 2019 metais regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne pašalinta 18 897 t atliekų, kuriems skirta 97 tūkst. eurų (su PVM) atidėjinių uždarymui.

2019 metais pastatytos ir įvestos į eksploataciją naujos konteinerinės aikštelės Prienų rajono, Birštono ir Lazdijų rajono savivaldybėse, dėl ko atsiranda šių aikštelių nusidėvėjimo iš nuosavų lėšų ir priežiūros sąnaudos.

2019 metais naujai įsteigtas aplinkosaugos ugdymo ir pakartotinio panaudojimo padalinys, taip pat pastatytas ir įvestas į eksploataciją pakartotinio panaudojimo pastatas, įsigyta įranga padalinio veiklai.

21 lentelė. Savivaldybių įsiskolinimas už ARATC suteiktas paslaugas

Eil. Nr.	Savivaldybės	2018.12.31		2019.12.31		Pokytis €
		VISO	t. tarpe laiku neapmokėtas	VISO	t. tarpe laiku neapmokėtas	(+) (-) t. tarpe laiku neapmokėtas
1	Alytaus miesto	250 048	99 006	166 465	8 487	-90 519
2	Alytaus rajono	62 876	34 640	31 828	0	-34 640
3	Birštono	85 388	81 719	127 506	106 976	25 257
4	Druskininkų	35 488	0	109 990	49 535	49535
5	Lazdijų rajono	31 009	0	29 936	0	0
6	Prienų rajono	170 887	114 720	187 373	130 069	15349
7	Varėnos rajono	26 154	0	-	0	0
	VISO	661 850	330 085	656 098	295 067	-35 018

Laiku neapmokėtos savivaldybių skolos 2019 metų pabaigai, palyginus su 2018 metais sumažėjo 35 tūkst. eurų. Druskininkų savivaldybės pradelsta skola už 0,7 mėn., Birštono savivaldybės už 4 mėn., Prienų rajono savivaldybės už 1,8 mėn.

8.2. Rinkliavos administravimo veikla

8.2.1. Vietinės rinkliavos mokesčio surinkimas

Alytaus regiono savivaldybių Nuostatuose nustatyta, kad Rinkliavos mokėtojas – fizinis ir juridinis asmuo – atliekų turėtojas, nuosavybės teise valdantis rinkliava apmokestinamos kategorijos nekilnojamoji turta, arba teisės aktų nustatyta tvarka jo įgaliojamas asmuo, kuriam Savivaldybės tarybos sprendimu yra nustatyta privaloma įmoka - mokėti Rinkliavą.

Rinkliava susideda iš pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dedamųjų. Pastoviąją įmokos dalį moka visi nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgaliojamas asmenys. Pastovioji įmokos dalis yra nustatyta savivaldybėje vienoda visoms nekilnojamojo turto kategorijoms už vieną kvadratinį metrą per metus ir jai lengvata netaikoma (išskyrus atvejus, kai objektas netinkamas naudoti). Kintamąją įmokos dalį moka nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgaliojamas asmenys, kuriems teikiama komunalinių atliekų paėmimo ir atliekų tvarkymo paslauga.

Analizuojant mokėtojų pokyčius pastebima, kad Rinkliavos mokėtojų registre 2019 m. buvo 120167 mokėtojų, fizinių ir juridinių asmenų, o tai 2285 daugiau negu 2018 m. Padidėjimą sąlygojo tai, kad buvo atnaujinti VĮ „Registru centras“ duomenys, tikslinami įsiskolinusių Rinkliavos mokėtojų VĮ „Registru centras“ duomenys, Gyventojų registro duomenys ir Rinkliavos mokesčiai buvo padalintas visiems nekilnojamojo turto savininkams, įtraukti/patikslinti faktiškai gyvenami, tačiau nepriduoti naudoti pastatai.

Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos mokėtojų skaičius, **kurie turi galiojančią paslaugą**, apmokestinamų objektų plotas 2019 m. pateiktas lentelėje.

22 lentelė. Apmokestinimo parametrai Alytaus regione ir jų apimtys

Savivaldybė	Mokėtojų skaičius (turi galiojančią paslaugą)	Objektų skaičius, vnt.	Apmokestintas plotas, m ²
Alytaus m.	28.938	32.596	3.591.555,08
Alytaus r.	19.346	21.403	2.180.707,51
Birštono	2.519	2.858	379.806,77
Druskininkų	11.961	13.683	1.594.062,07
Lazdijų r.	11.513	13.051	1.711.659,77
Prienų r.	16.376	17.913	2.301.085,07
Varėnos r.	15.961	17.456	1.657.801,61
Iš viso:	106.614	118.960	13.416.677,88

Alytaus regione Rinkliava skaičiuojama pagal VĮ „Registru centras“ duomenis, Rinkliavos pastovioji mokesčio dalis priklauso nuo pastato bendro ploto ir tikslinės jo naudojimo paskirties, kintamoji mokesčio dalis nuo bendro ploto/naudojamo konteinerio talpos/dydzio. Esant netikslumams patys atliekų turėtojai pateikia tai patvirtinančius dokumentus, pildo sąžiningumo deklaracijas, yra tikslinama konteinerio talpa.

23 lentelė. Vietinės rinkliavos mokumas 2019 m. Alytaus regiono savivaldybėse

Savivaldybė	Fiziniai asmenys			Juridiniai asmenys			Viso sumokėta	%
	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%	Priskaičiuota, Eur	Apmokėta, Eur	%		
Alytaus m.	1353337,82	1351082,31	99,83	666995,94	657300,82	98,55	2008383,13	99,41
Alytaus r.	724405,27	743083,28	102,58	102272,41	112453,07	109,95	855536,35	103,49
Birštono	100757,25	103697,93	102,92	112731,2	113788,85	100,94	217486,78	101,87
Druskininkų	494610,46	489540,38	98,97	460316,79	477655,2	103,77	967195,58	101,28
Lazdijų r.	405128,42	418664,82	103,34	108234,41	107764,43	99,57	526429,25	102,55
Prienų r.	614708,84	631557,4	102,74	188887,41	193603,65	102,5	825161,05	102,68
Varėnos r.	577393,78	546464,16	94,64	155103,99	156346,24	100,8	702810,4	95,95
Iš viso:	4270341,84	4284090,28	100,32	1794542,15	1818912,26	101,36	6103002,54	100,63
Priskaičiuota iš viso vietinės rinkliavos mokesčio per 2019 m							6064883,99	

Alytaus regione 2019 metais priskaičiuotos Rinkliavos mokesčio sumokėta 6 103 002 Eur., **tai sudaro 100,63 %**

24 lentelė. Priskaičiuotos ir apmokėtos rinkliavų sumos atliekų turėtojams

Metai	Priskaičiuota, Eur.	Apmokėta, Eur.	Skola / + permoka, Eur.
2008	1341916	1044851	297064
2009	2957386	2529196	428190
2010	4445194	4205236	239958
2011	4278645	4172559	106086
2012	4378034	4264148	113886
2013	4335989	4309577	26412
2014	4453831	4535503	81672
2015	4441021	4433818	7203
2016	4554633	4489303	65330
2017	5494943	5306523	188420
2018	5900615	5709348	191267
2019	6061086	6103003	-41917
Viso	52643293	51103064	1703571

Birštono ir Prienų r. savivaldybėse, vykdant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienų r. ir Birštono sav.)“ Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005 pagal priemonę „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, finansuojamą pagal 2014-2020 m. Europos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, įrengtos aikštelės su požeminiais konteineriais. Šiuo metu Birštone jau yra įrengta 17 naujų požeminių konteinerių aikštelių (planuojam, kad jų bus 23),

kuriose yra **n a u j o v ė** - mišrių komunalinių atliekų konteineriai yra atrakinami identifikaciniais raktais. 2019 m. spalio – lapkričio mėnesiais buvo išdalinta, įteikiant į rankas – 874 identifikaciniai raktai. Jais bus galima atrakinti bet kurioje Birštono naujoje konteinerių aikštelėje esantį požeminį mišrių atliekų konteinerį, tad gyventojai patys gali pasirinkti, į kurią aikštelę jiems patogiau nešti atliekas.

Per 2019 m. spalio – gruodžio mėn. identifikaciniais raktais pasinaudojo 526 mokėtojai, kurie konteinerius atidarė 1023 kartus.

49 pav. Naujieji požeminiai konteineriai Birštone su identifikaciniais raktais

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras įpareigotas nesumokėtą Rinkliavą iš atliekų turėtojų išieškoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įskaitant neteisminį bei teisminį skolos išieškojimą. 2019 metais vykdant ikiteisminį skolų išieškojimą buvo tikslinti 16.400 vnt. mokėtojų, kurių skola didesnė negu 50 Eur. suma, duomenys (Registrų centro išrašas – NTR, GRT). Po duomenų tikslinimo išsiųsta 5467 vnt. skolos pranešimų (Alytaus m. sav.- 497 vnt., Alytaus r. sav. – 1806 vnt., Druskininkų sav. – 1117 vnt., Birštono sav. – 233 vnt., Lazdijų r. sav. – 597 vnt., Prienų r. sav. – 689 vnt., Varėnos r. sav. – 528 vnt.). Išsiuntus priminimus apie susidariusį įsiskolinimą už Rinkliavą, 37 proc. mokėtojų skolą padengė. Nepadengusiems įsiskolinimo buvo vykdomas teisminis skolų išieškojimas.

25 lentelė. Suteiktos lengvatos, atliktos korekcijos Alytaus regiono savivaldybėse per 2019 metus

Savivaldybė	Suteikta 1 proc. lengvatos FA, Eur.	3 arba 5 proc. lengvatos FA pagal savivaldybės sprendimus, Eur.		Dėl deklaravimo, kad nesinaudoja NT	Konteinerių išvežimų perskaičiavimo už 2019 m. korekcija		Kitos korekcijos (sunaikintas objektas, netinkamas gyventi ir kt.)	Viso suteikta lengvatų ir korekcijų, Eur.
		Vnt.	Eur		Vnt.	Eur.		
Alytaus m.	-26455	613	-1737	-6667,56	1912	1362,4	-46433	-79930
Alytaus r.	-5476	252	-382	-10750	2179	14320	-76226	-78514
Birštono		44	-102	-335	11	68	-12637	-13006
Druskininkų	-	444	-1194	-3339	0	0	-46455	-50987
Lazdijų r.		115	-147	-10621	6812	-16202	-62983	-89953
Prienų r.	-1587	185	-430	-7080	5026	-8034	-41476	-58606
Varėnos r.	-565	217	-492	-2040	2262	-22786	-12568	-38451
Viso	-34083	1870	-4484	-40832	18202	-31272	-298778	-409448

Rinkliavos lengvatas nustato kiekvieno rajono savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Alytaus regione nėra. Pagrindinės savivaldybių teikiamos lengvatos – Rinkliavos įmoka mažinama gaunantiems mažas pajamas asmenims, ne visus metus naudojamų objektų savininkams, deklaruojant, kad nesinaudoja nekilnojamojo turto objektu, rinkliavos dydis koreguojamas pasikeitus pastatų naudojimo paskirčiai ar sustojus gamybai.

Analizuojant Rinkliavos lengvatų taikymą matyti, kad 2019 m. atlikta korekcijų ir pritaikyta lengvatų už -409.448 Eur. kai tuo tarpu 2018 m. – 516.642 Eur. Lengvatų sistema mažina vietinės

rinkliavos surinkimą, tačiau padeda išspręsti individualius rinkliavos taikymo aspektus, socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, taikantis 1 proc. lengvatą, todėl jiems Rinkliavos mokestis nedidėja.

Vykdamas teisminį Alytaus regiono savivaldybių Rinkliavos skolininkų skolų administravimą Rinkliavų administravimo padalinys parengė ir teisminiam skolų išieškojimui, Advokatų profesinė bendrija Kaminskienė ir partneriai "PROTEGO" - 1451 bylas. Visi atlikti veiksmai turi įtakos Rinkliavos mokumui savivaldybėse.

26 lentelė. Parengti dokumentai teisminiam skolų išieškojimui Alytaus regiono savivaldybėse 2017-2019 m.

Savivaldybė	2017 m., vnt.	Skola, Eur.	2018 m., vnt.	Skola, Eur.	2019 m., vnt.	Skola, Eur.
Alytaus m.	139	26439	172	24780	204	64354
Alytaus r.	107	10307	152	15513	139	10954
Birštono	39	6041	22	11582	138	8809
Druskininkų	105	28270	134	15716	122	22764
Lazdijų r.	103	17289	75	10472	164	27755
Prienų r.	157	13639	217	60318	392	67225
Varėnos r.	298	48664	125	29565	292	41671
Viso:	948	150647	897	167948	1451	243532

8.2.2 Vietinės rinkliavos išieškojimas teismine tvarka

Bendrovė, vykdydama skolų administravimą, taiko ikiteisminę ir teisminę skolų išieškojimo tvarką. Ikiteisminis skolų išieškojimas vykdomas siunčiant skolininkams įspėjimus dėl ikiteisminio įsiskolinimų išieškojimo.

Skolininkams nereagavus į pareikštus įspėjimus, Bendrovė 2019 metais pateikė LR administraciniams teismams 759 skundus dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą priteisimo, iš kurių 528 jau išnagrinėti.

27 lentelė. Pateikti skundai LR administraciniams teismams pagal savivaldybes

Savivaldybė	Tenkinti skundai	Dalinai tenkinti skundai	Atmesti skundai	Nutrauktos bylos	Apskųstos bylos	Perduota antstoliui	Bylos eigoje	Viso skundų
Alytaus m.	27	7	0	5	0	1	13	52
Alytaus r.	20	1	0	17	0	3	63	101
Birštono	1	1	0	3	0	0	5	10
Druskininkų	48	2	2	10	0	0	64	126
Lazdijų r.	52	7	1	19	0	16	27	106
Prienų r.	85	41	16	65	6	71	32	239
Varėnos r.	43	4	13	38	0	4	27	125
IŠ VISO :	276	63	32	157	6	95	231	759

Bendrovė, siekdama išvengti bereikalingų bylinėjimosi išlaidų, ir esant galimybėms bei skolininkų geranoriškumui, prieš kreipiantis į teismą suteikia skolininkams galimybę susimokėti ne ginčo tvarka.

Skolos išieškojimą po teismo sprendimo vykdo antstolis, tačiau procesas yra lėtas, nes skolininkai, iš kurių skolas reikia išieškoti priverstinai, dažniausiai pašalpas gaunantys ir daugiau jokių pajamų neturintys gyventojai. Rinkliava jiems skaičiuojama ir toliau – dėl to skola didėja. Dalies skolų neišieško net antstoliai priverstinai, nes skolininkai yra nemokūs arba iš jų priteistos kelios skolos – tokiu atveju išieškotos sumos skirstomos tarp išieškotojų teisės aktų nustatyta tvarka. Didelė dalis didžiausias sumas skolingų asmenų yra skolingi ne tik Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrui, bet ir už komunalines paslaugas bei bankams, kitiems kreditoriams.

Bendrovė 2019 metais antstolių kontoroms pateikė 397 vykdomuosius dokumentus dėl 35 775,24 Eur skolos išieškojimo iš skolininkų. Pagal šiuos 2019 metais pateiktus vykdomuosius raštus, antstoliai per 2019 metus išieškojo 17 683,33 Eur skolų.

28 lentelė. Skolų išieškojimas pagal antstolius 2019 metais

Antstolis	2019 m. pateikta vykdomųjų dokumentų sumai Eur	Išieškota Eur per 2019 m.
Angelė Kvaraciejienė (Alytus)	11754,40	8006,43
Giedrius Salickas (Alytus)	8908,35	6225,74
Janė Jakimavičienė (Druskininkai, Varėna)	2683,08	933,96
Inga Karalienė (Vilnius)	563,53	62,12
Audronė Muzikevičienė (Druskininkai, Varėna)	5371,47	1173,78
Sonata Vaicekauskienė (Kaunas)	37,72	0
Eduardas Sergėjevas (Druskininkai, Varėna)	6456,69	1281,30
Viso	35775,24	17683,33

Bendrovė 2018 m. spalio 31 d. sudarė Teisinių paslaugų sutartį Nr. 592 su Advokatų profesine bendrija Kaminskienė ir partneriai „Protego“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą buvo mokamas 22,99 Eur su PVM dydžio užmokestis.

Pasibaigus minėtai sutarčiai, Bendrovė 2019 m. birželio 26 d. sudarė naują Teisinių paslaugų sutartį Nr. 290 su Advokatų profesine bendrija Kaminskienė ir partneriai „Protego“ dėl teismo skolų išieškojimo, įsipareigojant parengti teisinius dokumentus ir pateikti juos teismui Bendrovės vardu, kuriai už vieno skundo parengimą mokamas 16,94 Eur su PVM dydžio užmokestis.

LR administracinių bylų teisenos įstatymas numato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą: išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo, atstovavimo išlaidas (41 str.).

29 lentelė. Per 2019 metus pateiktų teismui skundų kiekiai

Rengėjas	Pateiktų skundų teismui per 2019 m. kiekis vnt.
UAB „Protego“	759

Bendrovė turi teisę reikalauti priteisti iš atsakovo (skolininko) Bendrovės patirtas atstovavimo išlaidas, išlaidas dėl skundo (prašymo) surašymo ir padavimo. Teismai tokius prašymus ne visada tenkina pilna apimtimi, motyvuodami tuo, kad skundui surašyti nereikalinga kvalifikuota pagalba, skundą surašyti gali ir pati Bendrovė ir kad prašoma priteisti 16,94 Eur bylinėjimosi išlaidų suma neatitinka teisingumo ir protingumo kriterijų, todėl bylinėjimosi išlaidų sumą sumažina iki 14,00 ar 15,00 Eur.

Iš teismams pateiktų ir išnagrinėtų bylų (528 vnt.) tik 58 bylose teismai priteisė pilną bylinėjimosi išlaidų sumą (neskaitant tų skolininkų, kurie patys sumokėjo pilną bylinėjimosi išlaidų sumą kartu su įsiskolinimu).

30 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas 2019 metais

Savivaldybė	Fizinių asmenų skolos suma 2019 m. Eur	Juridinių asmenų skolos suma 2019 m. Eur	Bendras įsiskolinimas 2019 m. Eur	2019 m. išieškota Eur
Alytaus m. sav.	6419,83	0	6419,83	754,8
Alytaus r. sav.	9380,73	0	9380,73	3421,66
Birštono sav.	1665,65	0	1665,65	441,26
Druskininkų sav.	6129,01	3696,97	9825,98	3663,77
Lazdijų r. sav.	16799,47	352,32	17151,79	4766,09
Prienuų r. sav.	42436,66	1213,68	43650,34	16059,37
Varėnos r. sav.	21036,60	2155,72	23192,32	7981,53
IŠ VISO:	103867,95	7418,69	111286,64	37088,48

Nuo skolų administravimo pradžios 2018 metais išieškota – 126 864,48 Eur., o 2019 metais – 121 571,10 Eur, t. y. 2019 metais 5 293,38 Eur išieškota mažiau.

31 lentelė. Teisminis skolų išieškojimas nuo skolų administravimo pradžios iki 2020 metų

Savivaldybė	Bendra skola nuo administravimo pradžios iki 2020 m. Eur	Išieškota nuo skolų administravimo pradžios iki 2020 m. Eur	Išieškota nuo bendros sumos iki 2020 m. %
Alytaus m. sav.	58936,23	13201,9	22 %
Alytaus raj. sav.	35738,65	13029,34	36 %
Birštono sav.	11952,47	3756,04	31 %
Druskininkų sav.	36080,64	11553,59	32 %
Lazdijų raj. sav.	56205,71	17455,23	31 %
Prienų raj. sav.	116963	40657,60	35 %
Varėnos raj. sav.	63344,34	21917,40	35 %
IŠ VISO:	379221	121571,10	32 %

Iš 2018 metų į 2019 metus buvo perkeltos 1326 bylos, iš kurių:

- 984 skundai tenkinti pilnai, 18 apskūsti (iš jų 1203 bylų perduota antstoliui sprendimo vykdymui);
- 243 skundai tenkinti dalinai (skolininkas iki sprendimo priėmimo susimokėjo; buvo taikyta lengvata; nepriteistas mokestis, kadangi taikomas 5 metų senaties laikotarpis; įsiskolinimas panaikintas pilnai, priteistos tik bylinėjimosi išlaidos);
- 12 skundų atmesta, kadangi advokatų profesinės bendrijos Kaminskienė ir partneriai „Protego“ nepašalino bylose trūkumų; buvo teikta ne pagal teisingumą; įsiskolinimą mokėtojas sumokėjo iki priimančio sprendimą.
- 87 bylos nutrauktos, kadangi įsiskolinimas apmokėtas arba visiškai panaikintas;
- 7 bylose sustabdytas išieškojimas dėl įmonei iškelto bankroto, vėliau įmonė likviduota.

32 lentelė. Rinkliavos skolų išieškojimo pokytis 2009-2019 metais.

Metai	Išieškojimo %	Pokytis % lyginant su praėjusiais metais
2009	49	-
2010	9	-40
2011	6	-3
2012	45	+39
2013	29	-16
2014	32	+3
2015	18	-14
2016	24	+6
2017	33	+9
2018	33	0
2019	32	-1

Palyginus bendrą 2019 metų teisminių skolų išieškojimą su 2018 metais, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolų išieškojimas iš skolininkų sumažėjo 1%

9. Viešieji pirkimai

Siekiant optimizuoti viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą Bendrovėje 2019-04-18 pasirašyta sutartis su UAB „ECOCOST“ dėl Bendrovės naudojamos viešųjų pirkimų programos ECOCOST papildymo viešųjų pirkimų planavimo, registravimo ir valdymo programinėmis licencijomis.

Įdiegus programos pakeitimus, Bendrovės darbuotojams sudaryta galimybė prisijungti prie programos ir elektroniniu būdu inicijuoti pirkimus, įkelti į konkretaus pirkimo elektroninę bylą techninę specifikaciją, prie kiekvieno įvykdyto pirkimo išsaugoti sudarytą pirkimo sutartį ar sąskaitą, gauti informaciją apie greitai baigiančias galioti sutartis.

2019 m. Bendrovėje vykdytų pirkimų vertė siekė beveik 7 mln. Eur ir buvo beveik dvigubai didesnė nei prieš metus.

Įvykdytų pirkimų vertė palyginus su 2018 m. padidėjo net 91,83 proc., o viešųjų pirkimų skaičius išaugo 13,31 proc. (įskaitant mažos vertės pirkimus). Pirkimų vertės padidėjimas 2019 m. buvo dėl vykdytų didelės vertės pirkimų.

33 lentelė. Bendra įvykusių viešųjų pirkimų apimtis (skaičius, vertė) 2016 - 2019 m.

Metai	2016	2017	2018	2019
Įvykusių viešųjų pirkimų skaičius	804	810	953	1081
Bendra įvykusių viešųjų pirkimų vertė, Eur	1 467 851,42	6 915 647,31	3 619 907,89	6 981 020,61

Bendrovė 2019 m. atliko 1081 viešųjų pirkimų procedūras, kurių didžiąją daugumą sudaro mažos vertės pirkimai.

Sėkmingai pasibaigusiu procedūrų metu pasirašytų sutarčių bendra vertė - 6 981 020,61 Eur su PVM.

Bendros pirkimų vertės padidėjimui 2019 metais įtakos turėjo suplanuoti ir pradėti vykdyti ES lėšomis finansuojamų projektų pirkimai, taip pat paslaugų pirkimai, vienas iš jų didesnės vertės, tai netinkamų perdirbti, bet turinčių energetinę vertę atliekų panaudojimas šilumos ir energijos gamybai paslaugos.

Pagal pirkimo objektų rūšis, didžiausią 2019 m. sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalį sudarė prekių pirkimai – 3 115 994,54 Eur be PVM (621 pirkimai). Paslaugų pirkimų vertė – 1 168 706,90 Eur be PVM (446 pirkimai), darbų – 1 139 753,96 Eur be PVM (14 pirkimų).

9.1. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVP IS) priemonėmis vykdyti viešieji pirkimai

Viešųjų pirkimų įstatymas reikalauja PO užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai atliekami CVP IS priemonėmis sudarytų ne mažiau kaip 50 proc. visų viešųjų pirkimų bendrosios vertės.

2019 metais CVP IS priemonėmis atlikti 46 viešieji pirkimai, sėkmingai pasibaigusiu pirkimų metu pasirašytų pirkimo sutarčių vertė – 3 967 176,47 Eur su PVM.

34 lentelė. 2019 m. pirkimai

	Suma Eur su PVM
Pirkimai, atlikti naudojantis CVP IS	3 967 176,47
Pirkimai per CPO LT	8 899,35
Mažos vertės pirkimai	1 334 581,59

9.2. Įsigijimai per centrinę perkančiąją organizaciją

Perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš CPO arba per ją, jei negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Kai sutarties vertė yra didesnė kaip 10 000 eurų ir CPO siūlomam kataloge yra poreikį atitinkančių prekių, paslaugų, darbų, perkančioji organizacija privalo pirkimus vykdyti būtent per CPO, kitu atveju pirkimus vykdo kitais pasirinktais būdais.

Bendra centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2019 m., palyginti su 2018 m., sumažėjo: vertė 2018-2019 m. keitėsi nuo 309 400,63 iki 8 899,35 Eur., pirkimų skaičius sumažėjo nuo 5 iki 2 pirkimų.

35 lentelė. Pasirašytų sutarčių skaičius ir bendra sutarčių vertė

	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.	10	6	5	2
Pasirašytų sutarčių vertė, Eur su PVM	254 904,21	309 400,63	238 011,98	8 899,35

9.3. Mažos vertės pirkimai

2019 metais įvykdytos 975 mažos vertės viešojo pirkimo procedūros, sėkmingai pasibaigusiu pirkimų metu pasirašytų pirkimo sutarčių vertė – 713 753,90 Eur su PVM.

36 lentelė. Mažos vertės pirkimų bendra visų sudarytų sutarčių vertė ir pirkimų skaičius

Pirkimo objekto rūšis	Bendra sudarytų sutarčių vertė Eur su PVM	Bendras pirkimų skaičius, vnt.
Prekės	252 805,57	22
Paslaugos	291 688,37	50
Darbai	76 333,75	5
Kiti visi smulkūs pirkimai	713 753,90	975
Viso	1 334 581,59	1052

10. Visuomenės aplinkosauginis švietimas ir informavimas

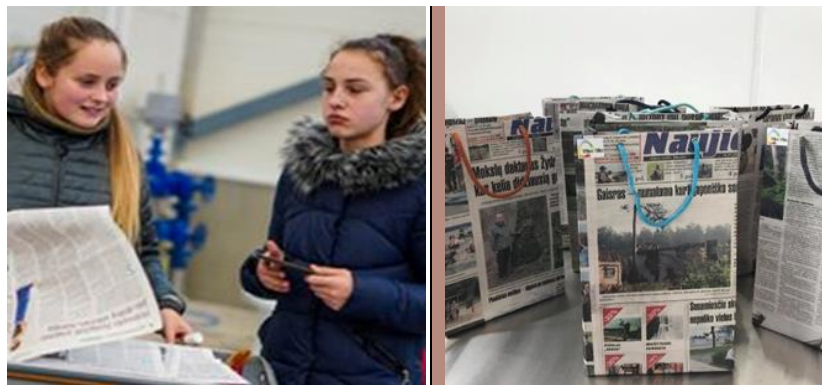
2019 metais siekiant didinti regiono gyventojų informuotumą apie atliekų tvarkymo reikšmę, skatinti aplinkosauginės elgsenos pokyčius, gerinti gyvenamosios aplinkos būklę, informuoti apie pokyčius ir naujoves aplinkosaugos srityje aplinkosauginis švietimas ir informavimas buvo vykdomas vadovaujantis Alytaus regiono ekologinio švietimo programa 2015-2019 metams.

2019 metais aplinkosauginio ugdymo veikla pradėta vykdyti „TikoTiks“ centre. Čia vyksta – kūrybinės dirbtuvės, rūšiavimo varžybos, su aplinkosauga susiję renginiai, rengiamos pažintinės ekskursijos po Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parką.

Šiam centrui ir daiktų mainų paviljonams pavadinti vyko pavadinimų rinkimo konkursas. Pateikta apie 90 pavadinimų variantų, balsavime renkant labiausiai patikusius, dalyvavo apie 350 gyventojų. Ir Alytaus regiono gyventojų pagalba šie du įrenginiai gavo „TikoTiks“ ir „Mainukas“ pavadinimus.

50 pav. Alytaus Dzūkijos pagrindinės mokyklos mokinių pažintinė ekskursija

51 pav. Edukacinės dirbtuvės „TikoTiks“ centre

2019 m. bendradarbiauta su 14 (kūrybinių dirbtuvių, pažintinių ekskursijų metu, įsitraukė į „TikoTiks“ organizuotus renginius), t. y. su beveik 17 proc. švietimo įstaigų. Planuojama iki 2022 m. bendradarbiauti su ne mažiau kaip 50 proc. Alytaus regiono švietimo įstaigų.

Taip pat bendradarbiavome su: Varėnos lopšeliu- darželiu „Pasaka“ vykdant priešmokyklinio amžiaus vaikų ekologinį švietimą atliekų tvarkymo klausimais ir organizuojant viktoriną „Mano žemė-

mano namai“; Alytaus lopšeliu- darželiu „Du gaideliai“ 2019 m. balandžio- gegužės mėnesiais įgyvendinant aplinkos apsaugos projektą „Vaikai- gamtos draugai“.

Dalyvavome ir pristatėme Alytaus regiono atliekų tvarkymo aktualijas Alytaus Dainavos pagrindinėje mokykloje vykusioje Respublikinėje mokinių konferencijoje „Pasaulio ateitis jaunimo rankose“.

2019 metais įsigyta ugdomojo turinio iliustracijų knygelė „Kontis ieško spalvų“, kuri išdalinta Alytaus regiono mokyklų paruošiamųjų klasių mokiniams.

Į pažintines ekskursijas po Takniškių atliekų tvarkymo technologijų parką 2019 metais atvyko ne tik moksleiviai bet ir Alytaus miesto švietimo įstaigų vadovai bei Alytaus miesto savivaldybės tarybos ir administracijos atstovai.

2019 metais UAB ARATC atstovai kartu su žurnaliste Aldona Jankaukiene ekologinių pasakų knygos „Kontis ir Tvarkius“ bei mokomųjų leidinių „Langas“ autore, Alytaus Šv. Benedikto gimnazijoje dalyvavo integruotose pamokose. Pamokų metu mokiniams buvo pristatyta regioninė atliekų tvarkymo sistema, kalbėta apie atliekų vietą mūsų gyvenime, diskutuota apie atsakingą vartojimą.

52 pav. Integruota pamoka Alytaus Šv. Benedikto gimnazijoje

53 pav. Edukacinės dirbtuvės mokykloje

Minint Europos atliekų mažinimo savaitę Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras kartu su Alytaus miesto savivaldybe organizavo renginį „Mainadienis“. „TikoTiks“ atstovai surengė pakartotinio naudojimo edukacines dirbtuves, taip pat renginio metu dalyviai galėjo savo daiktus mainyti, dovanoti, parduoti arba atiduoti išvežimui į „TikoTiks“.

Taip pat 2019 metais vyko kalėdinių dekoracijų konkursas „Sužibėk“. Šio renginio tikslas, ne tik kartu su įvairiomis švietimo, globos įstaigomis ir pavieniais gyventojais sukurti naujas kalėdines dekoracijas, bet ir mokyti gyventojus mažiau pirkti, atsakingiau vartoti ir naujam gyvenimui prikelti senus daiktus. Konkursui buvo pateikta apie 100 dekoracijų, dalyvavo apie 120 dalyvių.

54 pav. „Sužibėk“ konkurso akimirkos

2019 metais baigtas vykdyti eksperimentas su sauskelnėmis. Kas pasikeistų jų atsisakius? Keturių mėnesių kūdikį auginanti šeima mėnesį laiko atsisakė vienkartinį sauskelnį ir vietoje jų rinkosi

daugkartines. Eksperimento vykdytojų išvada tokia- naudoti daugkartines sauskelnes yra patogu, ekonomiška ir ekologiška, o bent iš dalies atsisakius vienkartinų sauskelnių galima gyventi apsuptiems gerokai mažesnio atliekų kiekio.

Bendradarbiaujant su VšĮ „Žaliasis taškas“ 2019 metais švietimo įstaigoms buvo išdalinta 149 rūšiavimo dėžių komplektai, skirti rūšiuoti patalpų viduje, taip pat parengtas plakatas apie atliekų rūšiavimą daugiabučių namų gyventojams 300 vnt. , kurie bus talpinami į stovus prie kolektyvinių konteinerių 2020 metais.

2019 metais apie nuolat tobulinamą Alytaus regioninė atliekų tvarkymo sistema ir žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimą publikuotas straipsnis IQ žurnalo priede Dzūkijos verslas 2019.

Šiais metais buvo sukurtas dokumentinių filmų ciklas apie Alytų (režisierius Arvydas Kinderis). Filmo dalyje, pasakojančioje apie pokyčius, įvykusius po 1990-ųjų metų įvairiose gyvenimo srityse, pristatomas ir ARATC kaip ekologinės patirties kūrimo pionierius ir atliekų tvarkymo lyderis šalyje.

Nuo 2019 m. gruodžio mėn. veikia TikoTiks centro Facebook paskyra, skirta informuoti ir šviesti gyventojus aplinkosauginio ugdymo ir atliekų prevencijos klausimais, sukurtas Youtube kanalas talpinti ARATC video medžiagai.

55 pav. Nudirbę darbus, džiaugiamės Žalgirio pergalėmis...

56 pav. Ir dalyvaujam tvarkant mūsų Karališkąjį kurortą Darom akcijų metu

Informacija skelbiama visose regiono žiniasklaidos priemonėse: periodiniuose spaudos leidiniuose, interneto portaluose nuolat skelbiama informacija apie atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, diegiamas naujoves, pasiektus rezultatus. Kaip ir kasmet buvo vykdomas švietimas per regioninę žiniasklaidą- laikraščiai: „Alytaus naujienos“; „Dainavos žodis“; „Dzūkų žinios“; „Merkio kraštas“; „Gyvenimas“; „Naujasis Gėlupis“; „Lazdijų žvaigždė“; „Mano Druskininkai“. Laikraščiuose spausdinama informacija apie Alytaus regiono atliekų tvarkymo sistemą: įmonės pasiektus rezultatus, atliekų tvarkymo sistemos naujoves- maisto atliekų surinkimo įdiegimą iš gyventojų ir biudžetinių įstaigų, naujų konteinerinių aikštelių įrengimą ar rekonstrukciją, atliekų surinkimo grafikus, taikomas lengvatas.

Aktualiais atliekų tvarkymo klausimais informacija skelbiama per vietinę televiziją, o 2019 metais radijuje FM99 buvo transliuojamos laidos „Eko gidas“, skirtos aplinkosaugos politikos, atliekų tvarkymo, rūšiavimo, rinkliavos už atliekas klausimams aptarti ir pristatyti įmonės veiklas, planuojamus bei įgyvendinamus darbus, jų rezultatus.

Gyventojai su aktualia informacija atliekų tvarkymo temomis nuolat supažindinami Alytaus regiono savivaldybių internetiniuose puslapiuose bei nuolat atnaujinama informacija UAB ARATC atnaujintoje internetinėje svetainėje www.aratc.lt.

2020 m. Alytaus regiono gyventojai apie atliekų tvarkymą ir ARATC veiklą bus informuojami ne tik esamomis, bet ir naujomis, patogesnėmis informavimo priemonėmis, kurios apims: internetinės svetainės pritaikymo neįgaliesiems atnaujinimą; internetinės svetainės mobilios versijos atnaujinimą; informacijos apie paruoštų pakartotinai naudoti daiktų, žaliavų pateikimą ARATC svetainėje ir TikoTiks Facebook paskyroje elektroninės parduotuvės/aukciono stiliumi.

11. Projektų įgyvendinimas

11.1. Projektų finansuojamų iš ES lėšų įgyvendinimas

11.1.1. „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Alytaus regione“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-11-0001

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10.

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2020-10-31.

Terminas, iki kurio gali būti pratęstas projekto veiklų įgyvendinimas: 2021-12-31

Projekto tikslas - Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą Alytaus regione.

37 lentelė. Projekto stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	Tonos/metai	7.187,76

38 lentelė. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais
Skiriamas finansavimas	3.352.807,77
Pareiškėjo nuosavos lėšos	777.879,28
Iš viso:	4.130.687,05

Atsiradus papildomų lėšų poreikiui 2019-10-08 buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos Europos Sąjungos investicijų ir ekonominių priemonių departamentą su prašymu projekto įgyvendinimui skirti 196 929,05 eurų papildomų lėšų. 2019 m. gruodį buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo projektas, kuriuo skiriama prašoma papildomų lėšų suma Alytaus regiono projekto veiklų įgyvendinimui, tačiau dar nepatvirtintas.

I. Įgyvendintos iš projekto finansuojamos veiklos:

1. **Antžeminiai konteineriai konteinerinėms aikštelėms** Įsigyti ir pristatyti: 64 komplektai „penkių“ antžeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 5 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms ir maisto atliekoms.

29 komplektai „keturių“ antžeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

II. Pradėtos įgyvendinti iš projekto finansuojamos veiklos:

• **Konteinerinių aikštelių įrengimas Alytaus m., Alytaus r., Lazdijų r. ir Varėnos r. savivaldybėse**

Per 2019 metus įrengtos ir išduotos perėmimo pažymos šioms konteinerinėms aikštelėms:

✓ 9 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių Alytaus mieste;

✓ 23 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių Lazdijų r. savivaldybėje.

Taip pat baigti 47 konteinerinių aikštelių statybos darbai iš kurių 6-se nustatyti defektai, likusioms 41 aikštelėms nepasirašytos perėmimo pažymos.

Rangovas: UAB „KRS“.	Darbų pradžia: 2018.03.12	Sutartyje numatyta darbų pabaiga: 2020.07.30	Darbų vertė: 531 110,00 Eur be PVM
----------------------	---------------------------	--	------------------------------------

• **Pusiau požeminių aikštelių rekonstrukcija Druskininkų savivaldybėje**

2018-04-16 pasirašytos sutarties pagrindu rangovas UAB „TIS LT“ turėjo rekonstruoti 78 vnt. pusiau požeminių aikštelių Druskininkuose, pakeičiant aikštelėse esančių pusiau požeminių konteinerių antžemines dalis naujomis, bei 47 aikštelėse įrengiant naujus maisto atliekų surinkimo pusiau

požeminius konteinerius. Rangovas darbų nepradėjo vykdyti ir 2019-05-13 savo iniciatyva, vienašališkai nutraukė sutartį.

Pasikeitus Viešųjų pirkimų įstatymo reglamentavimui pusiau požeminių aikštelių rekonstrukcijos Druskininkų savivaldybėje viešasis pirkimas buvo išskaidytas į 3 dalis:

1) Projektinės dokumentacijos parengimas.

Vykdytojas: UAB „Arūno Petrausko įmonė“	Paslaugų pradžia: 2019.07.24	Sutarties pabaiga: 2020.02.12	Darbų vertė: 3 456,00 Eur be PVM
---	------------------------------	-------------------------------	----------------------------------

2) Konteinerių dalių pakeitimas ir maisto konteinerių įsigijimas Druskininkų komunalinių atliekų rekonstruojamoms aikštelėms. Pirkimo pradžia – 2019-12-05.

3) Druskininkų konteinerinių aikštelių rekonstrukcija.

Rangovas: UAB „Druskininkų komunalinis ūkis“	Sutartis pasirašyta: 2020.03.02	Sutartyje numatyta darbų pabaiga: 2021.03.02	Darbų vertė: 119 445,47 Eur be PVM
--	---------------------------------	--	------------------------------------

Šiais pirkimais perkama 71 aikštelės rekonstrukcija, iš kurių 44 aikštelėse įrengiami maisto atliekų pusiau požeminiai konteineriai.

• **Pasirašyta pusiau požeminių konteinerių konteinerinėms aikštelėms pirkimo sutartis:**

Perkama:

137 komplektai „penkių“ pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 5 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms ir maisto atliekoms.

9 komplektai „keturių“ pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

Rangovas: UAB „ESE Baltija“.	Sutartis pasirašyta: 2019.07.31	Sutarties pabaiga: 2020.07.31	Sutarties vertė: 813 380,00 Eur be PVM
------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

Nesėkmingos tekstilės konteinerių įsigijimo viešojo pirkimo procedūros.

Siekiant padidinti galimų tiekėjų konkurenciją, bei 2018 metais nesėkmingai vykdžius tekstilės konteinerių viešojo pirkimo procedūras buvo pakeista konteinerių techninė specifikacija ir 2019-02-11 suderinta su Aplinkos projektų valdymo agentūra. Po šio pakeitimo 3 kartus vykdyti viešieji pirkimai, tačiau pasiūlymų negauta. Todėl dar kartą bus peržiūrėti techniniai reikalavimai, bei vykdomi pirkimai iš naujo.

III. Pradėtos įgyvendinti iš projekto sutaupyty lėšų finansuojamos veiklos:

Įgyvendinus bei įvykdžius viešuosius pirkimus, projekto finansavimo sutartyje numatytoms veikloms atsirado 1 080 893,78 Eur be PVM sutaupymas. Esant tokiam kiekiui sutaupyty lėšų ir regiono savivaldybėms išreiškus poreikį įrengti papildomą atliekų tvarkymo infrastruktūrą, bei gavus prašomą papildomą finansavimą, planuojama lėšas panaudoti šioms veikloms:

• **Pasirašyta didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Druskininku sav.**

Viečiūnų sen. rangos sutartis:

Rangovas: UAB „Alkesta	Darbų pradžia: 2019.07.09	Darbų pabaiga: 2020.03.09	Darbų vertė: 311 899,00 Eur be PVM
------------------------	---------------------------	---------------------------	------------------------------------

• **Prie kapinių pastatyti biologinių (žaliųjų) atliekų atskiro surinkimo konteineriai**

Nupirkti ir pastatyti 33 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių, iš kurių 29 vnt. pastatyti prie kapinių Alytaus rajono savivaldybėje ir 4 vnt. Lazdijų rajono savivaldybėje.

Rangovas: UAB „AGRO EKSPESAS“.	Sutartis pasirašyta: 2019.05.21	Sutarties pabaiga: 2019.11.29	Sutarties vertė: 49 269,00 Eur be PVM
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

- **Pasirašyta pusiau požeminių konteinerių konteinerinėms aikštelėms pirkimo sutartis:**

Perkama:

5 komplektai „penkių“ pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 5 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms ir maisto atliekoms.

14 komplektai „keturių“ pusiau požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

Rangovas: UAB „ESE Baltija“.	Sutartis pasirašyta: 2019.07.31	Sutarties pabaiga: 2020.07.31	Sutarties vertė: 100 950,00 Eur be PVM
------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

- **Požeminių konteinerių konteinerinėms aikštelėms pirkimas**

Perkama:

6 komplektai „keturių“ požeminių konteinerių: konteinerių komplektą sudaro 4 konteineriai, skirti mišrioms atliekoms, stiklo atliekoms, pakuotės atliekoms, popieriaus atliekoms.

Sutartis pasirašyta: 2020-02-06

Sutarties pabaiga: 2021-05-06

Konteinerių pirkimo sutarties vertė: 110 160,00 Eur be PVM.

- **Biologinių atliekų konteineriai individualioms valdoms (maisto atliekų atskiro surinkimo konteineriai)**

Nupirkti ir pradėti dalinti 2602 vnt. biologinių atliekų konteinerių individualioms valdoms.

Rangovas: UAB „Ecoservice“.	Sutartis pasirašyta: 2019.02.12	Sutarties pabaiga: 2020.05.02	Sutarties vertė: 105 979,46 Eur be PVM
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

IV. Planuojamos įgyvendinti papildomos projekto veiklos iš sutaupyty ir papildomų projekto lėšų

✓ Konteinerinių aikštelių įrengimas Alytaus regione II etapas. Planuojama įrengti 103 vnt. naujų aikštelių (iš jų - 63 vnt. antžeminių, 34 vnt. pusiau požeminių ir 6 vnt. požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių). Planuojama sutarties vertė – 298 700,00 Eur be PVM.

✓ Antžeminių (pastatomų) komunalinių atliekų konteinerių pirkimas (su maisto atliekų konteineriais). 6 vnt. Alytaus Miesto savivaldybėje buvo numatyta įrengti antžemines komunalinių atliekų konteinerines aikšteles, tačiau dėl jose esančių komunikacijų tinklų šiose aikštelėse negalimas konteinerių įkasimas, todėl buvo priimtas sprendimas statyti pastatomus konteinerius. Planuojama sutarties vertė – 40 044,00 Eur be PVM.

11.1.2. „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kauno regione (Prienuj raj. ir Birštono sav.)“ projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-21-0005

2017 m. rugpjūčio 10 d. pasirašyta Projekto finansavimo ir administravimo sutartis su įgyvendinančia institucija Aplinkos projektų valdymo agentūra.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2017-08-10.

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2019-04-10.

Projekto veiklų įgyvendinimo terminas gali būti pratęstas iki 2021-12-31

Projekto tikslas - Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą bei sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą Prienuj rajono ir Birštono savivaldybėse.

Stebėsenos rodiklio pavadinimas	Matavimo vienetas	Siektina reikšmė
Sukurti/pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	Tonos/metai	3.954,34

40 lentelė. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma eurais	Įsisavinta lėšų suma eurais	Įsisavinta lėšų procentais
Skiriamas finansavimas	1 838 460,00	1 606 478,93	
Pareiškėjo nuosavos lėšos	324 455,41	283 514,88	
Iš viso:	2 162 915,41	1 889 993,81	87,38

Atsiradus papildomų lėšų poreikiui 2019-10-09 buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos Europos Sąjungos investicijų ir ekonominių priemonių departamentą su prašymu projekto įgyvendinimui skirti 150 773,85 eurų papildomų lėšų. Sprendimas dėl papildomų lėšų skyrimo dar nėra priimtas.

I. Igyvendintos iš projekto finansuojamos veiklos

Atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūros sukūrimas

Pastato, skirto atliekų paruošimo naudoti pakartotinai, projektavimas ir statyba.

2019 m. spalio mėn. duris atvėrė aplinkosauginio ugdymo ir atliekų pakartotinio naudojimo centras, kuriame taisomi, iš atliekų gaminami nauji daiktai ir vyksta įvairios aplinkosauginės edukacijos patiems mažiausiems ir didžiausiems. Pastatas, paskelbus jo vardo konkursą, buvo pavadintas „TikoTiks“ vardu.

II. Pradėtos įgyvendinti iš projekto finansuojamos veiklos

• **Konteinerinių aikštelių įrengimas Prienų r. savivaldybėje**

Per 2019 metus įrengtos ir išduotos perėmimo pažymos šioms konteinerinėms aikštelėms:

- ✓ 3 vnt. požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių;
- ✓ 11 vnt. antžeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių;
- ✓ 12 vnt. pusiau požeminės komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių.

Dar liko įrengti 1 antžeminę komunalinių atliekų konteinerinę aikštelę.

Rangovas: UAB „KRS“.	Darbų pradžia: 2018.02.26	Darbų pabaiga: 2020.09.30	Darbų vertė: 229 887,00 Eur be PVM
----------------------	---------------------------	---------------------------	------------------------------------

• **Konteinerinių aikštelių įrengimas Birštono r. savivaldybėje**

Per 2019 metus įrengtos ir išduotos perėmimo pažymos šioms konteinerinėms aikštelėms:

17 vnt. požeminių komunalinių atliekų konteinerinių aikštelių. Dar liko įrengti 6 požemines komunalinių atliekų konteinerines aikšteles.

57 pav. Įrengtos požeminės komunalinių atliekų konteinerinės aikštelės Birštono savivaldybėje

Rangovas: UAB „KRS“.	Darbų pradžia: 2018.02.26	Darbų pabaiga: 2020.09.30	Darbų vertė: 229 887,00 Eur be PVM
----------------------	---------------------------	---------------------------	------------------------------------

Nesėkmingos tekstilės konteinerių įsigijimo viešojo pirkimo procedūros.

Siekiant padidinti galimų tiekėjų konkurenciją, bei 2018 metais nesėkmingai vykdžius tekstilės konteinerių viešojo pirkimo procedūras buvo pakeista konteinerių techninė specifikacija ir 2019-02-11 suderinta su Aplinkos projektų valdymo agentūra. Po šio pakeitimo 2 kartus vykdyti viešieji pirkimai, tačiau pasiūlymų negauta. Todėl dar kartą bus peržiūrėti techniniai reikalavimai, bei vykdomi pirkimai iš naujo.

III. Įgyvendintos ir pradėtos įgyvendinti veiklos iš papildomo projekto finansavimo

- **Biologiniai atliekų konteineriai individualioms valdoms:**

Įsigyti, pristatyti ir išdalinti 450 vnt. biologinių atliekų konteinerių individualioms valdoms.

Rangovas: UAB „ESE Baltija“.	Sutartis pasirašyta: 2019.10.01	Sutarties pabaiga: 2020.01.01	Sutarties vertė: 18 315,00 Eur be PVM
------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

IV. Planuojamos įgyvendinti veiklos iš papildomo projekto finansavimo

Planuojamos įgyvendinti veiklos:

- **Biologinių (žaliųjų) atliekų konteinerių pirkimas II etapas.** Planuojama įsigyti 24 vnt. konteinerių žaliosioms atliekoms surinkti prie kapinių Prienų r. savivaldybėje. Planuojama pirkimo vertė: 48 000 Eur be PVM.

- **Požeminių konteinerių pirkimas.** Planuojama įsigyti 3 komplektus požeminių konteinerių požeminėms komunalinių atliekų konteinerinėms aikštelėms Prienų raj. ir Birštono savivaldybėse. Planuojama pirkimo vertė – 66 750,00 Eur be PVM.

- **Požeminių konteinerių konteinerinių aikštelių įrengimo darbai.** Planuojama pirkimo vertė – 23 695,20 Eur be PVM.

11.1.3 „Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos sąlygomis“

Projekto tikslas - Sukurti detalų algoritmą ir jo pagrindu programinę įrangą, skirtą atliekų sąvartynuose sukauptų produktų ir energijos gamybai tinkamų išteklių potencialo ir atgavimo techninių, ekonominių ir aplinkosauginių galimybių įvertinimui.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia 2019-12-02

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2021-12-01

Projekto partneriai – VšĮ „Kauno regiono atliekų tvarkymo centras“, VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“, UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras.

Projekto veiklos:

Koncepcijos modelio kūrimas, sprendimų ieškojimas.

Modelio prototipo sukūrimas.

Bandomosios versijos sukūrimas ir išbandymas.

Finansavimo sutartis – 2019-11-15

Finansavimas – 450.000,00 Eur be PVM, iš kurių:

- 405.000,00 Eur be PVM ES fondų lėšos;
- 45.000,00 Eur be PVM pareiškėjo ir partnerių lėšos (kiekvienas partneris įsipareigojo prisidėti po 15.000,00 Eur be PVM sumos)

41 lentelė. Preliminarus biudžeto paskirtymas

Fizinio rodiklio pavadinimas	Tinkamų finansuoti išlaidų suma, EUR be PVM	Skiriamos finansavimo lėšos, EUR be PVM
Projekto vykdymas	426.735,00	384.061,50
Parengta koncepcija	106.803,73	96.123,36
Sukurtas prototipas	213.269,21	191.942,29
Sukurta bandomoji partija	106.662,06	95.995,85
Informavimas apie projektą	900,00	810,00
Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotą projekto išlaidų normą	22.365,00	20.128,50
Iš viso:	450.000,00	405.000,00

Informacija apie projekto įgyvendinimą 2019 m.

2019 m. vasario 5 d. pateikti patikslinti ikiprekybinio pirkimo objekto aprašymo dokumentai Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrai (toliau – MITA).

2019 m. vasario 12 d. gauta MITA ekspertinio vertinimo išvada dėl ikiprekybinio pirkimo objektui keliamų reikalavimų atitikimo.

2019 m. balandžio 30 d. pateiktas projektinis pasiūlymas dėl valstybės projekto įgyvendinimo.

2019 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 4-370 Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministras patvirtino Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ priemonės Nr. 01.2.1-LVPA-V-835 „Ikiprekybiniai pirkimai LT“ iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti valstybės projektų sąrašą, į kurį įtrauktas projektas „Išteklių atgavimo iš sąvartynų galimybių vertinimo modelis ir jo išbandymas Lietuvos sąlygomis“.

2019 m. rugsėjo 3 d. pateikta projekto paraiška, kuriai 2019 m. spalio 23 d. pritarta.

2019 m. lapkričio 15 d. pasirašyta projekto finansavimo sutartis.

12. Veiklos prognozės

Bendrovė 2020 metais gali sėkmingai tęsti veiklą. Bendrovės veikla vykdoma pagal patvirtintą bendrovės veiklos strateginį planą.

Valdybos pirmininkė

Vida Mačernienė

Direktorius

Algirdas Reipas

